

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
"Oliqarxqeyt işi"ndə şok həbs - səfirin qardaşını tutdular
yazısı səh.7-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 22 iyul 2015-ci il Çərşənbə № 157 (6185) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Prezident Mətbuat Şurasının İdarə Heyətinin üzvləri ilə görüşdü

Dövlət başçısı ölkədəki vəziyyəti, hadisələri bir çox hallarda mətbuatdan izlədiyini və dərhal reaksiya verdiyini deyib

yazısı səh.4-də

Azərbaycana qarşı "sülhməramlı" tələsi - Rusiya bizdən nə istəyir?

yazısı səh.10-də

İntiqam Əliyev həbsdə qaldı

yazısı səh.3-də

Beynəlxalq Banka Elman Rüstəmovun adamı gətirilir

yazısı səh.8-də

Orxan Kərimli dəfn olundu

yazısı səh.3-də

XİN başçılarının qəfil Moskva görüşünün yeni detalları

yazısı səh.12-də

Obamanın üç böyük uğuru: bin Laden, Kuba və İran...

yazısı səh.11-də

FTX azərbaycanlı silah baronunu yaxaladı

yazısı səh.10-də

Bütöv Azərbaycan ideyası tarixmi oldu?

yazısı səh.9-də

Bakının sahibsiz itlər problemi...

yazısı səh.15-də

Lamiyə Quliyeva yenə Aslan Aslanovu ittiham etdi

yazısı səh.14-də

AZAL biletlərin qiymətini endirdi

yazısı səh.2-də

Binəqədinin başçısı ölkədən niyə getdi?

XALƏDDİN İBRAHİMOVA HƏBS

TƏHLÜKƏSİ-ÖZƏL XƏBƏRLƏR

Başçının ailəsi 1 aydır Almaniya dadır; görüş yeri olaraq Paris seçilib; Məmmədov-İsgəndərov klanı haqda şok bilgiler...

yazısı səh.5-də

Qərbi Azərbaycana görə Kremlə qarşı ssenari hazırlayır

Rusiyanın yeni "böyük müharibə" hazırlıqlarının ilginç pərdəarxası; Putinin yeganə qorxusunun arxasında nə durur?

yazısı səh.9-də

Mirza Sakit qohumlarının həbsinə görə Əli Kərimlini ittiham etdi

yazısı səh.3-də

Türkiyədə terroru qadın paltarını geyinən kişi törədib

yazısı səh.11-də

Rauf Arifoğlu: "Prezident bizi oxuyur"

yazısı səh.6-də

22 iyul 2015

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Rəsul Cəfərovun növbəti prosesi işə iyulun 31-nə təxirə salınıb. Vəkil Fariz Namazlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında verdikləri vəsatətlərin təmin olunmamasından danışdı: "Rəsul Cəfərov barəsində ev dustaqlığının seçilməsi, onun müdafiəçilərinin

Çünki zərərçəkmişlərdən ikisi hökmdən apelyasiya şikayəti veriblər ki, biz zərərçəkən deyilik. Hər hansı bir zərər görmədiklərimizi bildirdik. İşə xitam verilməsini xahiş edə bilərik. Zərərçəkən şəxslər Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə də ifadə verərkən, eyni

**Orxan Kərimli dəfn olundu
Anası Elza Kərimova: "Ondan sonra yaşaya bilməyəcəyəm..."**

İyulun 21-də Təhsil Nazirliyinin maliyyə şöbəsinin keçmiş müdir müavini, şair Əli Kərimin oğlu Orxan Kərimli ilə vida mərasimi keçirilib. Mərhum "Qurd qapısı" qəbiristanlığında torpağa tapşırılıb. Dəfn mərasimində media və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak edib.

Mərhumun qardaşı Paşa Əlioğlu "Yeni Müsavat"a deyib ki, fevral ayında Orxanda xərcəng xəstəliyi aşkar edilib: "Müalicəsi üçün əlimizdən gələni elədik. Artıq gec idi. Xərcəng bütün bədəninə yayılmışdı. Son 2 həftə yataq şəraitində qaldı".

Mərhumun anası Elza Kərimova hələ də oğlunun həyatda olmadığına inana bilmədiyini dedi: "Ürəyindən əməliyyat keçirmişdi. Üç dəfə stend qoyulmuşdu Orxanın ürəyinə. Əvvəl bilmirdim xəstə olduğunu. Heç özünün də xəbəri yox idi. Sağlam idi. O düz eləmədi, kəfənimə əlimdən aldı. Ondan sonra yaşaya bilməyəcəyəm..."

Müsavat Partiyasının üzvü Tural Abbaslı xatirələrini belə bölüşdü: "Orxan Kərimli ilə Kürdaxanı təcridxanasında eyni vaxtda olmuşuq. Onu həmin dövrdə saxta ittihamla həbs etmişdilər. Biz neçə ay məhbəs dostu olmuşuq. 15 yaş kiçik olduğuma görə məsləhətlər verirdi mənə. Məhbəsdə olduğumuz zaman siyasətdən, iqtisadiyyatdan danışdıq. Zamanında siyasətlə də məşğul olmuşdu. O dövərdə də Orxanın ürəyində problemi var idi. Yəqin həbs dönməndə də həmin problemlər qalıb. Allah rəhmət eləsin. Ailə üzvlərinə bir daha başsağlığı verirəm. Son qəmləri olsun".

Xatırladaq ki, Təhsil Nazirliyinin İqtisadiyyat şöbəsinin sabiq müdir müavini Orxan Kərimli 2011-ci il iyunun 6-da həbs olunmuşdu. Ona Cinayət Məcəlləsinin 308 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə) və 311-ci (rüşvət alma - passiv rüşvətçilik) maddələri ilə ittiham irəli sürülmüşdü. Orxan Kərimli ittihamları böhtan adlandırır və günahsız olduğunu deyirdi. Səhhəti ilə bağlı azadlığa buraxılan O.Kərimli 2012-ci il iyunun 27-də Mərkəzi Klinikada üçüncü dəfə ürəyindən əməliyyat olunmuşdu. Qeyd edək ki, mərhumun iki övladı, 14 yaşlı oğlu və 5 yaşlı qızı var.

"Yeni Müsavat" qəzetinin kollektivi Orxan Kərimlinin ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir. Allah rəhmət eləsin.

☐ Məğrur SALMANOV
Fotolar müəllifindir

İntiqam Əliyev həbsdə qaldı

HMC rəhbərinin prosesi yekunlaşıb; Rəsul Cəfərovun növbəti məhkəməsi iyulun 31-də olacaq

İyulun 21-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə Hüquq Mərkəzi Cəmiyyətinin (HMC) sədri İntiqam Əliyev və İnsan Haqları Klubunun sədri Rəsul Cəfərovun şikayətlərinə baxılıb. HMC rəhbərinin şikayəti təmin edilməyib və proses yekunlaşıb.

Bu barədə müsavət.com-a İ.Əliyevin vəkili Fəxrəddin Mehdiyev məlumat verib: "Apelyasiya Məhkəməsinin baxış iclası başa çatdı. Birinci instansiya məhkəməsinin qərarı qüvvədə saxlanıldı. Verdiyimiz vəsatətlərin heç biri təmin olunmadı. İntiqam Əliyev çıxış etdi. Təəssüf ki, hakim tərəfindən tez-tez mikrofon söndürülürdü. İlk vəsatətimiz o oldu ki, İntiqam Əliyev şübhə arxasından çıxarılsın. Onun hüquqlarının təmin olunmasına çalışdıq. Çox təəssüf ki, vəsatətimiz rədd edildi. Ona görə də onunla məsləhətləşmək üçün

İntiqam Əliyev

fasilələr oldu. Sonra proses iştirakçıları zaldan çıxarıldı. Bu hal iki dəfə təkrar olundu. Çox gərgin bir məhkəmə prosesi oldu. Qərardan Ali Məhkəməyə müraciət edəcəyik".

Rəsul Cəfərov

yanında əyləşməsi və məhkəmə istintaqının aparılması ilə bağlı üç vəsatət verdik. Məhkəmə istintaqının aparılması ilə bağlı vəsatətdə xahiş etdik ki, zərərçəkmişlərin statuslarına xitam verilsin.

sözləri demişdilər. Birinci instansiya məhkəməsinə Rəsul Cəfərovun günahsız olduğunu sübut edəcək çoxlu sayda faktlar təqdim etmişdik. Həmin sübutlar məhkəmə tərəfindən araşdırılmadı. Yalnız ittiham tərəfinin sübutları araşdırıldı. Nəticədə 6 il yarım həbs cəzası verildi. Həmin sübutlar Apelyasiya Məhkəməsi tərəfindən araşdırılmalı idi ki, obyektiv qərar verilsin. Təəssüf ki, məhkəmə heç bir vəsatətimizi təmin etmədi. Məhkəmə istintaqı keçirilmədən apelyasiya şikayətinin yekun iclasını təyin etdi. Bu məhkəmə də iyulun 31-də olacaq".

Qeyd edək ki, Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin qərarı ilə İntiqam Əliyev 7 il 6 ay, Rəsul Cəfərov isə 6 il 6 ay azadlıqdan məhrum edilə bilər.

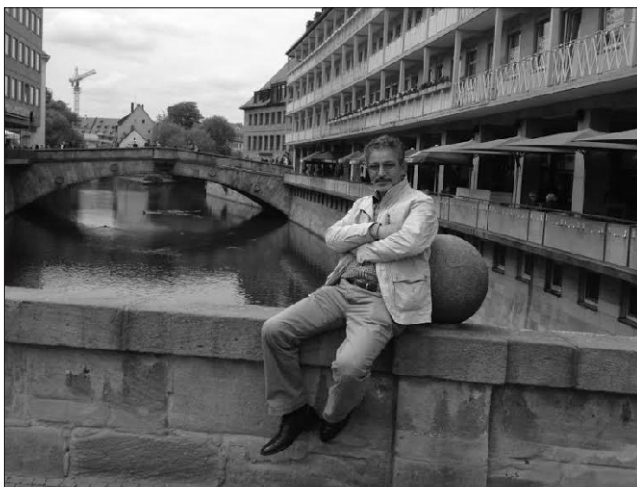
☐ Cavansir ABBASLI

Mirzə Sakit qohumlarının həbsinə

görə Əli Kərimlini ittiham etdi

"Bu formada siyasət aparmaq həmin partiyanın qaragüruh və əcinnə yığnağı olmasından xəbər verir"

Hazırda Fransada mühacirətdə yaşayan "Azadlıq" qəzetinin baş redaktoru, "Azərbaycan saati" verilişinin müəllifi Qənimət Zahidin qardaşı oğlanlarının həbs edilməsi barədə məlumat vermişdik. Əvvəlcə iyulun 18-də Q.Zahidin Şamaxının Meysəri kəndində yaşayan qardaşı oğlu Tural Zahidov saxlanaraq Şamaxı polisində aparılıb. O, polis əməkdaşını təhqir etməkdə suçlanaraq 30 sutka həbs cəzası alıb.

İyulun 20-də isə baş redaktorun daha bir qardaşı oğlu Rüşfət Zahidov Narkotiklərlə Mübarizə İdarəsinə aparılıb. Hələ də ondan xəbər yoxdur. Qənimət Zahid baş verənləri siyasi fəaliyyəti ilə əlaqələndirib. Q.Zahidin qardaşı, hazırda Belçikada mühacir həyatı yaşayan Mirzə Sakit "Yeni Müsavat"a açıqlamasında həbs olunan qohumlarından xəbərsiz olduğunu bildirdi: "Hələ heç bir məlumatımız yoxdur. İş günü olmadığına görə dostlar da bir məlumat ala bilməyiblər. Əgər onu o idarəyə aparıblarsa, demək, şərləmə olacaq və bunu əvvəlcədən hesablayıb ora aparıblar".

M.Sakit qohumlarının qına-

Müsahibimiz qohumlarının həbsinə səbəb olan AXCP rəhbərliyi barədə də sərt açıqlama-

larına tuş gələcəklərini istisna etmir: "Qohumların hələ başları öz işlərinə qarışıb. Yəqin ki, iradlar sonra olar. Amma hələlik onların azad olunacağına ümidi ilə yaşayırlar. Bu gedişlə təzyiqlərin davam etməsi intensivləşəcək, elə təzyiqlər olacaq ki, bu həbslər şükürlü olacaq. Adama ən doğma olan adamdan intiqam alırlar. Həm də bunu ona görə edirlər ki, qohumları arasında narazılıq yarasın".

AXCP bu xalqın işıq yolu idi, amma o partiyayı Əli Kərimli işğal etdikdən sonra manyaklar yığnağına çevrildi. Xalqın adından danışmağa onların qəti ixtiyarları yoxdur. Qeyd edim ki, mən onların manyaklıqları haqda hələ heç nə yazmamışam, bundan sonra yazacam".

M.Sakit qohumlarının həbsi ilə bağlı AXCP rəhbərliyinə müraciət etmək fikrində olmadığını da qeyd etdi: "Mən manyaklara necə müraciət edim? Onlara beş il bundan öncə müraciət etmişəm, özü də başda Əli olmaqla, bütün funksionerlərə müraciət etdim. Lakin bu adamların necə vicdansız olduqlarını gördüm və sevindim ki, bu murdarlara hakimiyyət qismət olmur və olmayacaq da. Hər halda, o "zombi"lərin ifşa olunmasına çalışacağam. Onlar elə düşünürlər ki, hakimiyyəti tənqid etməklə xalqa sevgilərini bildirirlər və xalq da bunların bu aktyorluğuna inanacaq. Azərbaycan dövlətinə belə insanların rəhbərlik etməyindənə, Ukraynadakı manyak Çikatilo rəhbərlik etsə daha ədalətli olar".

Mirzə Sakit cəmiyyətə müraciət etdi: "Fürsətdən istifadə edib, burdan cəmiyyətimizə səs-lənərək deyirəm ki, əziz soydaşlarımız, sizlər haqlı olaraq Milli Şuranın, əslində isə "Yurd təşkilatı"nın keçirdiyi maskaradlı mitinqlərə qoşulmursunuz. Həmin mitinqlərin təşkilatçıların dabbağda gönlərinə bələdəm, belələrinin Azərbaycana rəhbərlik etməsinin Tanrımız bizlərə qismət etməsin. Bu adamlar nəinki Qurandan, eləcə də konstitusiyadan don geyinsələr belə, onların mərkli sözlərinə heç vaxt aldanmayın. Bunların məqsədləri yalnız çirkinliklər içində siyasət aparmaqdan ibarətdir".

☐ Cavansir ABBASLI

Prezident Mətbuat Şurasının İdarə Heyətinin üzvləri ilə görüşdü

Dövlət başçısı ölkədəki vəziyyəti, hadisələri bir çox hallarda mətbuatdan izlədiyini və dərhal reaksiya verdiyini deyib

● yulun 21-də Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev milli mətbuatın yaradılmasının 140 illiyi münasibətilə Mətbuat Şurasının İdarə Heyətinin üzvləri ilə görüşüb. AzərTAc xəbər verir ki, Azərbaycanın milli maraqlarının qorunmasındakı qətiyyətli mövqeyinə görə dövlət başçısına Mətbuat Şurasının xüsusi mükafatı təqdim olunub.

Prezident İlham Əliyev milli mətbuatın yaranmasının 140 illiyi münasibətilə jurnalistləri və xalqımızı təbrik edib, bayram ərəfəsində bir çox jurnalistlərin orden, medal və fəxri adlarla təltif olunduğunu deyib. "Biz fəxr edə bilərik ki, milli mətbuatımızın böyük tarixi var və ancaq müstəqillik dövründə Azərbaycan mətbuatı tam azad və müstəqil şəkildə fəaliyyət göstərib" deyən prezident İlham Əliyev 1998-ci ildə Heydər Əliyevin fərmanı ilə senzuranın ləğv edildiyini və bunun mətbuat tarixində yeni dövr açdığını bildirdi.

Bu gün mətbuatımızın inkişaf baxımından yeni səviyyəyə qalxdığını deyən dövlətimizin başçısı artıq 12 ildir fəaliyyət göstərən Mətbuat Şurasının işini yüksək qiymətləndirib. Prezident bu gün ölkədə yüzlərlə qəzet-jurnalın, televiziya kanalının fəaliyyət göstərdiyini, ölkəmizin tam müstəqil siyasət yürütdüyünü, bunun təməlinə isə xalqımızın maraqlarının dayandığını deyib.

Prezident bildirib ki, mətbuat hər zaman strateji maraqları müdafiə etməli, milli maraqları beynəlxalq müstəvidə qorumalıdır.

Son illərdə bu istiqamətdə milli mətbuatda ciddi dönüşün yaranmış olduğunu deyən dövlət başçısı ölkədəki vəziyyəti, hadisələri bir çox hallarda mətbuatdan izlədiyini və dərhal da reaksiya verdiyini bildirdi. Prezident bundan sonra da ölkədə baş verən hər hansı pozuntu hadisəsinə qarşı mətbuatı fəal olmağa çağırıb. Azərbaycanın beynəlxalq mövqeləri ilə bağlı fikirlərini bölüşən prezident xarici mediada ölkəmizə qarşı aparılan ədalətsiz kampaniyanın ciddi tədbirlər ərəfəsində daha da əlaqələndirilmiş xarakter aldığını bildirdi, buna səbəb kimi isə Azərbaycanın müstəqil siyasətini, ölkəmizin uğurlarını göstərib. Bildirib ki, erməni lobbisinin və digər dairələrin ölkəmizə qarşı apardığı qaralama kampaniyası Azərbaycanın daxili və xarici siyasətinə heç bir təsir etmir. "Biz yolumuzdan dönməyəcəyik və ölkəmizi uğurla inkişaf etdirəcəyik" deyən dövlət başçısı Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində ciddi tədbirlərin görüldüyünü və bu sahədə medianın rolunun artırılmasının vacibliyini bildirdi.

Mətbuat Şurasının sədri Əflatun Amaşov milli mətbuatın yaradılmasının 140 illiyi ərəfəsində media təmsilçilərinin bir qrupunun fəxri adlarla təltif olunmasına görə jurnalistlər adından dövlət başçısına minnətdarlıq edib.

Əflatun Amaşov Azərbaycanın milli maraqlarının qorunmasındakı qətiyyətli mövqeyinə görə Prezident İlham Əliyevin Mətbuat Şurasının xüsusi mükafatı ilə təltif olunduğunu deyib və mükafatı dövlətimizin başçısına təqdim edib.

Mətbuat Şurasının sədri milli mətbuatın 140 illiyi ilə bağlı yubiley hədiyyəsini də prezidentə təqdim edib.

Dövlət başçısı çıxışlarda səslənən təkliflərə baxılacağını və medianın inkişafı ilə bağlı tədbirlərin bundan sonra da davam etdiriləcəyini diqqətə çatdırıb.

Daha sonra İlham Əliyev Mətbuat Şurasının fəxri ad alan üzvlərinə mükafatları təqdim edib.

Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacılı bildirib ki, Rauf Arifoğlu təşkilatdan istefa ərizəsini ötən həftə görüşərək, ona təqdim edib. Arif Hacılı özünün facebookdakı profilində bu barədə belə yazıb: "Son gəlişmələrlə bağlı yersiz müzakirələrə, bəzi siyasi alver meyllərinə son qoymaq üçün bildirim ki, Rauf Arifoğlu ötən həftə mənimlə görüşərək Müsavat Partiyasından çıxmaq barədə ərizəsini təqdim edib". "Yeni Müsavat" qəzeti bu barədə məlumat qıtlığı nəzərə alaraq və ehtiyacdən çıxış edərək, Rauf Arifoğlunun istefa ərizəsinin tam mətnini dərc edir.

Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacıya, Partiya Divanına! Hörmətli Başqan, Hörmətli Divan üzvləri!

Bu ərizə ilə Müsavat Partiyasındakı 23 illik rəsmi üzvlüyümə son verirəm.

Müsavat Partiyasının Bərpə Mərkəzinin üzvü olmuşam, partiyanın rəhbər strukturlarında vəzifələr daşımışam; bundan əvvəlsə, 1989-cu ilin oktyabrında qurulan (AMDP) Yeni Müsavat Partiyasının qurucularından və rəhbərlərindən biri olmuşam. Bir sözlə, Müsavatımızın müqəddəs adı və missiyası ilə düz 26 il fasiləsiz olaraq bərabər yaşamışam.

Bildiyiniz kimi, mətbuata hərəkətdən, daha sonra isə Müsavat Partiyasının funksioneri olaraq gəlmişəm. Lakin zaman keçdikcə bəlli oldu ki, mahiyyətce bir-birinə zidd olan bu sahələrdə eyni anda fəaliyyət göstərmək kifayət qədər mürəkkəb məsələdir. Uzun illərdir ki, media və partiya fəaliyyətinin bərabər zamanlılığının mənə yaratdığı diskomfortu, problemləri yaşamaqdayam. Və qarşımda 3 dəfə seçim olub: 1992-ci və 2001-ci illərdə partiya fəaliyyətini seçərək, mətbu fəaliyyəti arxa plana atmışam. 2006-cı ildən etibarən isə partiyadakı funksiyalarımın imtina edərək, çox ağır durumda olan "Yeni Müsavat" qəzetinin yaşamasını təmin etmək üçün qəzetçilik fəaliyyətinə üstünlük verməyi seçmişəm. Düz o zamandan - artıq 9 ilə yaxındır ki, Müsavat Partiyasında nəzərəçarpan fəaliyyətim olmayıb.

Lakin "Yeni Müsavat" qəzetini qoruya, daha da müstəqilləşdirə, onun elektron versiyasını ölkənin ən güclü yayım orqanına çevirə, onu redaksiya ilə təmin edə; üstəlik, rus dilində fəaliyyət göstərən daha iki sayt yarada bilmişəm. Gecə-gündüz işləməyimin, dostlarımla və "Yeni Müsavat"çıların fədakar əməyinin sayəsində, ağır şərtlərin olmasına baxmayaraq, bu müddət ərzində "Yeni Müsavat" media qrupu yarada, onu ölkənin və regionun əsas yayım quruluşuna çevirə bilmişəm. "Yeni Müsavat" media qrupu bizim hər birimizə əziz olan Müsavat

bir sıra dostların özündə qıçıq və suallar yaradır. AXCP və ona bağlı olan qurumlarsa bu məqamdan Müsavata qarşı şantaj məzəməsi kimi istifadə edir. Müsavat Partiyasının 5-ci başqanı İsa Qəmbər kənarından və daxildən olan bu basqılara cavab kimi "... "Yeni Müsavat"a qarşı hücumlar mənə olan hücum-

liyyət və suallardan azad edirəm. Partiyada üzvlüyümü dayandıram, müstəqil qəzetçi kimi bütün davranış və manevrlərimin, fəaliyyətimin sorumluluğunun yalnız mənə aid olduğunu bəyan edirəm.

Lakin bilmənizi istərdim:
- Müsavat mənim hər şeyimdir!
- Müsavat mənim həyatı-

Rauf Arifoğlunun Müsavat Partiyasından İstefa Ərizəsi - tam mətn

"Bu ərizə ilə Müsavat Partiyasındakı 23 illik rəsmi üzvlüyümə son verirəm"; "Bu qəzetin təsisçisi-baş redaktoru olaraq şəxsi partiya mükəlləfiyyətinin yaratdığı məcburiyyətlərdən, partiyamızı isə mənim qəzetçi-iş adamı fəaliyyətimin yaratdığı məsuliyyət və suallardan azad edirəm"

mın mənası və özüdür!

Bundan sonra da bir vətəndaş və qəzetçi olaraq bu ada və onun ehtiva etdiyi anlama, dəyərlərə, missiyaya, bayrağa, istiqlal amalına, milliyyətçilik ölküsünə, müsəlman - demokratik ideologiyasına, insan haqlarına dayalı siyasi kursa sadıq qalacağım əmin ola bilərsiniz. Mən təşkilatda üzvlüyümü dayandırsam da, əqidə-cə müsavatçı kimi qalırım, bu missiyanın gələcəyinə inanaraq, onun üçün əlimdən gələni etməyə hazır olduğumu bildirirəm.

Müsavat Partiyasının indiki rəhbərliyini, onun başqanını, siyasi kurs və mübarizəsini dəstəkləyirəm, sevinirəm ki, Müsavat adına olan təşkilatımız əmin və etibarlı əllərdədir.

Fəaliyyətiniz boyunca qəzetimizdən əvvəlki kimi və ondan daha yaxşı təmənnasız informasiya dəstəyi ala, bu media quruluşunu özünüze ən yaxın olanı hesab edə bilərsiniz.

Mən də bir vətəndaş və partiyasız müsavatçı kimi sizlərə, 23 il sıralarında olduğum Müsavata hər cür dəstəyə hazırım.

İnanıram ki, partiya da gərəkən zamanda, həmişə olduğu kimi, söz azadlığına və "Yeni Müsavat"a dəstək olacaq.

Allah bayrağımızı, Müsavatımızı və Azərbaycanımızı qorusun.

adına, demokratik düşərgə və milli azadlıq hərəkatı adına olan ən uğurlu layihələrdən biri kimi, 26-cı ilində ən yüksək peşəkarlıq və tirajlılıq dövrünü yaşayır.

Hörmətli Başqan, Əziz Divan üzvləri!

Təəssüflə qeyd etməyəm ki, mənim azad qəzetçi kimi fəaliyyətim, bir şirkət sahibi kimi bəzən biznes çıxarlarından, korporativ maraqlardan, ya da geniş ictimaiyyətə, hətta sizlərə belə açıqlaya bilmədiyim həyatı əhəmiyyətli məsələlərdən doğan manevr və gedişlərim Müsavat Partiyasının və şəxsen özümün bədxahlarımızda, bəzənsə hətta

lardır" düsturunu irəli sürmüşdü. Lakin hesab edirəm ki, bu cür proses uzun müddət davam edə bilməz. Tamamilə haqlı olaraq, Müsavatın 6-cı başqanı Arif Hacılı Məclisdəki sonuncu çıxışında "Yeni Müsavat"ı partiyadan asılı olmayan, öz baş redaktorunun və kollektivinin yönəltdiyi müstəqil qəzet elan edib.

Mən də bunun bir gerçək olduğunu, oyun olmadığını təsdiq edirəm və bu qəzetin təsisçisi-baş redaktoru olaraq şəxsi partiya mükəlləfiyyətinin yaratdığı məcburiyyətlərdən, Partiyamızı isə mənim qəzetçi-iş adamı fəaliyyətimin yaratdığı məsu-

Binəqədinin başçısı ölkədən niyə getdi?

Binəqədinin icra başçısı Xaləddin İsgəndərovun ölkədən qaçması haqda məlumat yayılıb. İlk öncə istiqlal.az saytı, daha sonra isə başqa saytlar yazdılar ki, vergilər naziri Fazil Məmmədovla qohumluq əlaqələrinə malik olan başçı ölkədən məzuniyyət adı ilə gedib. Bu iddiaya dair müsavat.com-un özəl bilgiləri var. Lakin onları ictimailəşdirməzdən öncə, istiqlal.az saytının X.İsgəndərovun fəaliyyətinə həsr olunan geniş tənqidi məqaləsindən müəyyən məqamları xatırladaq.

Sayt iddia edir ki, başçı yaddaşsızlıq sindromundan əziyyət çəkir və bu da onu hər dəfə pis durumlara salır: "Binəqədi sakinləri yaxşı bilir ki, Xaləddin İsgəndərovun iclasları həngəməsiz keçmir. Ancaq özünü tərifləyən icra başçısı vətəndaşa dextli olmayan söhbətləri ilə də məşhurdur. O, soy-kökünün varlı-karlı olduğunu Binəqədi sakinlərinə "tutuzdurmaq"dan ötrü ailəsindən oğurlanan hansısa qızları tez-tez xatırladır. Xaləddin İsgəndərovun başqa şəkəri də onun yaddaş problemdir. Belə ki, 100-200 adamla keçirdiyi iclaslarda "sandığı açıb, pambığı tökən" Xaləddin İsgəndərov sonradan icra hakimiyyətində satqın ovuna çıxır. Müavinləri və yaxınları cəsəret edib "cənab başçı, siz bu sözü özünüz iclasda dediniz axı" deyəndə isə yumruğu ilə alını döyəcəkdir. Xaləddin İsgəndərovun iclaslarına bəzək olan sözlərdən biri də "kişi yalan danışmaz, xüsusən də vəzifəli adam yalan danışmaz" sözləridir. Amma təəssüf ki, özü bütün günü yalan danışır. Dərd odur ki, onun yalanlarını qəsəbə bələdiyyə sədrləri və icra nümayəndələri aforizmə çevirib, xalq arasında yayırlar".

Sayt yazır ki, X.İsgəndərovun başçı təyinatından sonra binəqədililər əvvəlki icra başçısı Ali Qocayevin ölənərinə rəhmət oxuyurlar. Bu da Binəqədədə tikintiyə haqq qoyulması ilə əlaqəlidir: "Rayon ərazisindəki tikililərə qiymət vahid cədvəl əsasında qoyulub. Əgər Xaləddin İsgəndərovdan əvvəl - Milli Məclisin spikeri Oqtay Əsədovun qüdası Ali Qocayevin icra başçısı işlədiyi dövrdə-daha çox Bilecəri, Binəqədi və Xocasən qəsəbələrində hasar çəkmək pulsuz, istənilən ölçüdə ev tikmək isə 500-1000 manat "şirniklə" baş tuturdusa, Xaləddin İsgəndərovun "zühuru" ilə qiymətlərdə qiymət qopdu. Medianın müxtəlif vaxtlarda apardığı araşdırmalara görə, X.İsgəndərovun göstərişi ilə rayon ərazisində hasar çəkmək 2-3 min, kürsülü ev 8-10 min, iki mərtəbəli evin tikintisi üçün isə 12-15 min manat rüşvət tələb olunur. Sakinlərin verdiyi son məlumata görə, manatın devalvasiyası yaz aylarına - tikinti bumunun yaşandığı dövrə təsadüf etdiyindən X.İsgəndərovun "ağ nivalı"ları da xərəcə dollarla toplayırlar".

Xaləddin İbrahimova həbs

təhlükəsi-özəl xəbərlər

Başçının ailəsi 1 aydır Almaniyadadır; görüş yeri olaraq Paris seçilib; Məmmədov-İsgəndərov klanı haqda şok bilgiler...

Sayt rayon ərazisində yanan çoxmərtəbəli binanı üzəyən X.İsgəndərovun hazırda bütün məsuliyyəti FHN-in üzərinə yönləndirməyə çalışdığını da vurğulayır: "Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, Azadlıq prospekti, 200/36 ünvanında yerləşən çoxmərtəbəli yaşayış binasında baş vermiş yanğın Xaləddin İsgəndərovun onsuz da çətin olan vəziyyətini bir az da ağırlaşdırdı.

Bütün şəhər ictimaiyyəti çox gözəl bilir ki, poliuretan-dan kütləvi istifadəni ilk dəfə Binəqədədə Xaləddin İsgəndərov tətbiq edib. Düzü, cənab başçı bunu heç danmır da və günahı Fövqəladə Hallar Nazirliyinin üzərinə yıxır: "Onlar rəy veriblər..."

Hüquqşünasların dediyinə görə, məlum hadisəyə görə müvafiq maddə ilə cinayət işi açılsaydı, buna binanın fəsadını dəyişən şirkətlə yanaşı, bu sifarişi verən və onun icrasına nəzarət etməli olan Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyətinin məsul şəxsləri və şəxsən icra başçısı Xaləddin İsgəndərov məsuliyyət daşıyır. Buna görə hesab edilir ki, ilk məsuliyyət daşıyan şəxs Xaləddin İsgəndərov olmalıdır".

"Yeni Müsavat"a daxil olan məlumata görə, X.İsgəndərovun tezalışan materialla üzlet-

diyi binadakı yanğınla bağlı istintaqda da başçının əleyhinə ifadə var. Belə bir ifadəni vaxtilə X.İsgəndərovun müavini olmuş Qəzənfər Novruzovun verdiyi bildirilir. Qeyd olunur ki, başçının sabiq müavini bütün günahın onun ayağına yazılmasına razı deyil. O, işi apa-

ran müstəntiqlərə X.İsgəndərovun əleyhinə ifadələr verib və ifadələrini rəsmiləşdirilməsini tələb edib. Neticədə ifadələr rəsmiləşdirilib.

Yada salağ ki, yanğından dərhal sonra prezident İlham Əliyev hadisəsinin baş vermesində təqsirli bilinən

ki, Xaləddin İsgəndərov ailəsi-nə Parisdə qatılacaq.

Xaləddin İsgəndərovun hazırda da xaricdə olduğu, lakin ölkədən qaçmadığı, 5 avqusta qədər məzuniyyət izni aldığı da müsavat.com-un dəqiqləşdirdiyi xəbərlər sırasındadır. Ailəsindən kənarında olsa

qur kimi keçir, həm də işdə ciddi yeyintilərə yol verdiyi məlum olub.

Özəl qaynaqlar iddia edirlər ki, X. İsgəndərov dünya zənginlərinin belə özünə rəva bilmədiyi təmtəraq içərisində yaşayır. Bəzi dəqiqləşdirilmiş rəqəmləri yazaq: Onun evində 3 sürücü çalışır. Özünün xidməti sürücüsü ilə birlikdə, İsgəndərovların sərəncamında 4 sürücü, 10-a yazın maşın var. Yalnız evdə çalışanlara verdiyi aylıq əmək haqları 17500 manatdır. Özəl qaynaqlar iddia edirlər ki, İsgəndərovların aylıq xərcləri 50 min manatdan yuxarıdır. Onlar Binəqədinin ən yaxşı torpaqlarına sahibləniliblər. Rayonda çoxsaylı tikinti işlərinə də məhz İsgəndərovlar nəzarət edir. Lakin hazırda onlar bütün işlərini saxlayıblar və proseslərin sonunu gözləyirlər.

□ E.HÜSEYNOV

Azərbaycana kameralı eynək gətirən QHT sədri saxlandı

Moskva-Bakı aviareysi ilə gələn Azərbaycan vətəndaşı Əliyev İlqar Talışxan oğlu gömrük nəzarətindən keçərkən Hava Nəqliyyatında Baş Gömrük İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən onun baqajına rentgen aparatı vasitəsilə baxış keçirilib və monitorda metal əşyaların təsvirləri əks olunduğuna görə təkrar yoxlama aparılıb.

Dövlət Gömrük Komitəsindən verilən məlumata görə, yoxlama zamanı sərnişin İ. Əliyevə məxsus çamadan-da olan şəxsi əşyaların arasından əvvəlcədən gömrük nəzarətinə təqdim olunmayan, elektron, kağız üzərində yazılı və ya şifahi formada bəyan edilməyən, metaldan hazırlanmış 7 ədəd müxtəlif ölçülü və formalı bıçaqlar, 1 ədəd beşguşəli, itibucaqlı ulduz formalı predmet, 1 ədəd kameralı qələm və 1 ədəd kameralı eynək aşkar olunaraq protokol əsasında götürüldü.

Faktla bağlı Dövlət Gömrük Komitəsinin İstintaq İdarəsində araşdırma aparılır (APA).

İyulun 21-də prezident İlham Əliyev Azərbaycan milli mətbuatının yaranmasının 140 illiyi ilə bağlı bir qrup media təmsilçisini iqamətgahında qəbul edib. Görüşdə dövlət başçısı Milli Mətbuat Günü ilə bağlı mükafat verdiyi jurnalistlərdən dördünü şəxsən təltif edib. Bu sırada "Yeni Müsavat" qəzetinin baş redaktoru Rauf Arifoğlu da var. Görüşdən sonra verdiyi müsahibədə Rauf Arifoğlu görüşdən, dövlət başçısının mesajlarından danışdı.

- Rauf bəy, öncə sizi "Əməkdar jurnalist" adı almağınız münasibətilə təbrik edirəm. Görüş necə keçdi?

- Öncə onu deyim ki, mən media fəaliyyətinə başlayarkən, mükafat alacağımı gözləməyən adamlardanam. Biz bu prosesə başlayanda ölkədə vəziyyət başqa idi. Mükafat yox, əksinə, rusların, kommunistlərin basqısını, şəhid olmağı gözləmişdik. Amma işin gedişində - yəni mediada olduğum bu 26 ildə çoxsaylı mükafatlar almışam. Oxucularım, xalqımdan böyük saygı, dəstək görmüşəm. İllərdir ki, ölkənin əsas media quruluşunun rəhbəri olmaq şansını oxucularım mənə verib. Tiraj onların tirajıdır, onların münasibətidir, onların rəyinin nəticəsidir. İkincisi, Allahımdan mükafat almışam ki, belə bir qisməti, taleni mənim üçün yazıb, arxamda, başımın üstündə durub. Eyni zamanda qəzetin kollektivindən hər zaman razı olmuşam. Kollektivimizdə adətən dəyişim az olur. Bu da bizim stabilliyimizdir, həyata baxış fəlsəfəmizin göstəricisidir. Bunlar mənim üçün böyük mükafatlardır. İndiyə qədər Ali Media Mükafatı almışam, Türk Dünyasına Xidmət ödədül, Türkiyədən, xarici ölkələrdən, "Sərhədsiz Reportyorlar"dan, ən müxtəlif media quruluşlarından dünya çapında mükafatlar almışam. "Əməkdar jurnalist" adını isə 26 illik fəaliyyətdən sonra mənə öz dövlət verdi. Bunu həm də ona görə əhəmiyyətli hesab edirəm ki, Azərbaycanda bir dövlət gələneyi formalaşır. Açıq, tənqidi medianın parlaq təmsilçisi kimi, 20 ildən artıq bu hakimiyyətə qarşı tənqidçi mövqeyə tutan bir yazarkimi, o siyahıda adım olsa belə, mükafat alacağımı düşünmürdüm. Bizim qəzetimizin ayrıca təqdimatı var idi, biz bir neçə yazarkimim mənim imzama mükafat almaq üçün təqdim etmişdik. Böyük ümidlərlə gözləyirdim ki, onlar "Əməkdar jurnalist" adı alacaqlar. Özümü belə gözləntim olmadığı üçün sənədlərimi belə təqdim etməmişdim.

- Xəbəri hardan öyrəndiz?

- AzadlıqRadiosundan. Gözlənilməz oldu... Mükafatın önemi bir daha qeyd edirəm ki, dövlətin jest etməsindədir. Bu jest həm məmuriyyət, həm də müxalifət düşürgəsinin bəzi kəsimləri üçün bir qədər də tərbiyəvi əhəmiyyət daşıyır. Əslində mən ən kəskin münasibətdə olmuş müxalifət liderlərindən də təbrik gözləyirdim. Çünki bugünkü fraqmentdə mən onlarla ziddiyyətdəyəm. 26 ilin az qala 20 ilini bir yerdə yol getmişik. Hər dəfə heyratə gəlirdim ki, bu qədər münasibətlərə, bizim xidmətimizə baxmayaraq, Azərbaycanda müxalif kəsimin təmsilçiləri cəmi bir məqalə ilə insandan və qəzətdən soyuyurlar,

Rauf Arifoğlu: "Prezidentimizi oxuyur"

"İlham Əliyevin bu jesti həm məmur korpusu, həm də müxalifət düşürgəsinin bəzi kəsimləri üçün bir qədər də tərbiyəvi əhəmiyyət daşıyır"

sanksiya çıxarırlar, qərar verirlər, boykot edirlər. Bu da yaxşı bir şey deyil. Nə demokratikdi, nə dövlətçi. Dözümlü olmaq gərəkdir. Başa düşürəm, dünyanın heç yerində qəzetçiləri sevmirlər. Ancaq qəzetçiyə dözmək özü bir kulturdur. Bu gün Azərbaycan prezidenti o kulturu, mədəniyyəti göstərdi. Mənə elə gəlir, bu, çoxlarına dərs olacaq. Ona görə də bu mükafat mənim üçün bir nümunə olaraq önəm daşıyır. Təbii, əməyimin hər hansı bir cümlə ilə qiymətləndirilməsini xoş qarşılayıram. Hətta bu cümlə mənə qarşı neqativ olanda belə. Baxın, bu gün siyasi gündəmin tam mərkə-

sözün həqiqi mənasında, söyüdü-rən kəsim əlinə iqtidar keçərsə, daha fərqli davranar. Sizə bir nümunə deyim. Siyasi radikalıq, mətbu radikalıq dini radikalığa, İŞİD radikalığına bərabərdir. Biri kamikadzelər hazırlayır, insanları öldürür, yaralayır, digərləri də ağızda söz partladan kamikadzelər hazırlayır - insanları, bütünlükdə toplumu zədələyir. "Şəhid" kəmərinə çəkib özünü partladan İŞİD-çi ilə ağızda söyüşləri parlayan "kərimovçular"ın heç bir fərqi yoxdur. Dediym odur ki, bu jest olunub, bu addım atılıb. Bu, qarşı tərəf üçün də elə asan deyil. Onlar üçün də mənim nələr

edir, o siyasətin mənə doğru kükrəməsindən niyə narahat olum ki? Böhran daha da dərinləşir. Bizimlə toqquşa-toqquşa onların hansı duruma düşdüyünü görürük. Məsələni yalnız o istiqamətə yönəltmək istəmirəm - mənim beynimdə yalnız o deyil. Mənim beynimdə, düşüncəmdə odur ki, prezident bizimlə həmin görüşdə çox önəmli mesajlar verdi. Mən bir media təmsilçisiyəm, heç bir başqa siyasi iddium yoxdur ki... Mən onun rəhbərlik etdiyi Azərbaycanda işləmək, buradan qaçmamaq, çalışmaq haqqında qərar vermişəm. Onun davranışları, hərəkətləri, mesajları mənim üçün müxalif düşürgənin addımları, mesajları qədar və ondan daha çox önəmlidir. Çünki imkanlar və təsiretmə gücü fərqlidir.

- Yeri gəlmişkən, dövlət başçısı görüşdə hansı mesajları verdi?

- Açıq mətnlə dedi ki, bizi oxuyur. Bildirdi ki, öncələr mətbuat xidməti və digər strukturlar bu xidməti həyata keçirirdilər, bəzən xülasə gecikirdi, bəzən məmur özbaşınalıqları ilə bağlı xəbərləri, baş verən olayları mənəndən gizlədirdilər, ancaq indi yaxın çevrəmdəki insanlar da görürlər ki, mən xəbərləri onlardan tez alıram. Çox böyük jest edib, bizim önəmimizi vurğuladı, dedi ki, bu, sizin sayınızda baş verir, mən sizin sayları oxuyuram, məlumatları alıram, hesab edirəm ki, mətbuatla prezidentin əməkdaşlığı davam etməlidir. Gördüyünüz kimi, mən məsələni media meneceri kimi dəyərləndirirəm. Prezident düşünür ki, bəynəlxalq miqyasda Azərbaycana qarşı haqsız kampaniya gedir. O, bir ifadə işlətdi ki, biz informasiyaları alıb təhlil etdikcə həmin kampaniyanın ardından erməni lobbisinin uzun qulaqlarının çıxdığını gördük, buna görə bu qərara gəlmişik ki, Azərbaycan müəyyən tirajı olan informasiya vasitələrinin müxtəlif dillərdə əlavələri olsun, bunun üçün dövlət hər cür dəstək verməyə hazırdır.

"Prezident bir ifadə işlətdi, dedi ki, biz məlumatları təhlil etdikcə bu kampaniyanın ardından erməni lobbisinin uzun qulaqlarının çıxdığını gördük"

Təbii, mən burada özümə də pay götürdüm. Ən öndə olan bir neçə saytın rəhbəri olaraq düşündüm ki, bu, bizim işimizə yarayan prosesdir. Biz Azərbaycan və rus dillərində keyfiyyətli sayt qurub informasiya prosesi apara bilirsək, bunu ingiliscə, fransızca və başqa dillərdə də təşkil edə bilərik. Hesab edirəm ki, əgər belə bir qərar olsa, tamamilə doğru olar və Azərbaycanın saytları ya-

xalq belə bir durumda yaşamaq istəməzdi. Ermənistan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi vasitəsilə Azərbaycanla müharibəyə qoşulmasaydı, indi durumu tamam fərqli olacaqdı. Vurğuladı ki, Ermənistan nəinki forpost ölkədir, o, nökr ölkədir, erməni xalqı hazzırkı həyata layiq deyil. Erməni lobbisi, bir sıra islamofob ölkələr göstərmək istəyir ki, Azərbaycanda insan haqları pozulur, an-

"Siyasi radikalıq, mətbu radikalıq dini radikalıqla, İŞİD radikalığıyla bərabərdir"

zılı mətbuat kimi dəstək alaraq bu işə başlasa, həm Azərbaycan üçün, həm də hakimiyyət üçün böyük bir fayda ortaya çıxmış olar.

- Prezident bizi oxuyursa, demək, məmur özbaşınalıqları haqqında yazılanlardan da xəbərdardır. Bu haqda söhbət oldumu?

- Bəli. Məmur özbaşınalığından, yerlərdə insanların incidilməsindən, ağacların kəsilməsindən, paytaxtda qanunsuz işlər görülməsindən, iş adamlarının neqativ planda müəyyən addımlar atmasından - hamısından xəbərdardır. Sadaladığım məsələləri təsnifatlandırdı və dedi ki, idarəetmədə ciddi islahatlara ehtiyac var, bu prosesdə mediaya, onun operativliyinə güvənir.

- Bu gün Azərbaycanın xarici siyasət kursu ilə bağlı da ciddi narahatlıqlar var. İlham Əliyev çıxışında bu sahəyə də toxundumu?

- Dövlət başçısı Azərbaycanın müstəqil siyasət yürüdəcəyi və heç bir xarici basqıya boyun əyməyəcəyi haqda bəyanatlarını bir daha təkrarladı. Söylədi ki, biz müstəqil xətt yürüdüürük, ancaq bir sıra dairələrin gözü bizi götürür, bunun da öz səbəbləri var. Birincisi, biz inkişaf edirik və müstəqil siyasi xətt yürüdüürük. İkincisi, erməni lobbisi məsələsindədir ki, onların vasitəsilə Azərbaycana qarşı kampaniya müəyyən təkən götürür. Üçüncü önəmli məsələ də onun fikrincə, Qərb dairələrində islamofobiyanın güclənəsidir. Prezident hesab edir ki, Azərbaycan kimi bir ölkənin inkişaf etməsi müəyyən islamofob Qərb dairələrinə, ölkələrə sərf etmir. O, Azərbaycan mediası vasitəsilə erməni xalqına müraciət etdi, bildirdi ki, mən erməni xalqının quldur rejimin əlində girov olduğunu düşünürəm, təbii,

caq belə deyil, bizdə fundamental azadlıqlar təmin olunur. Onlar insan haqlarının pozulması ilə dünyaya göstərmək istəyirlər ki, erməni azlığın da burada hüququ pozulacaq, onların Azərbaycanla bərabər yaşaması mümkündür deyil. Prezident bəyan etdi ki, bu, belə deyil, biz erməni xalqının hazırda Ermənistanda mövcud olan hakimiyyətin əlindən qurtulmasını istəyirik, azad, müstəqil olmasını, öz siyasətini özünün müəyyən etməsini istəyirik. Qarabağla bağlı danışırkən onu da bildirdi ki, Ermənistan Azərbaycanın tarixi torpaqlarında dövlət qurub, bunun sübutları var. Eyni zamanda dedi ki, MDB məkanında Qarabağ münaqişəsindən başqa elə bir münaqişə yoxdur ki, onunla bağlı BMT-nin 4 qətnaməsi olsun. Əlimizdə bu qədər güclü arqumentlər olmasın baxmayaraq, biz bunu dünyaya keyfiyyətli təqdim edə bilmirik.

- Belə anlaşılır ki, dövlət başçısı Azərbaycan mediasının xarici auditoriyaya da təsirlərini artırılması haqqında düşünür.

- Bu yanaşma bizi qane edir. Prezident deyir ki, xarici siyasətdə ənənəsini götürdüyümüz Qərb mediası Azərbaycan mediasından daha millidir, daha dövlətçidir. O, xarici siyasətlə bağlı mediadan kömək istədiyini vurğuladı. Bu baxımdan mən bu yanaşmanı haqlı hesab edirəm. Amma eyni zamanda defələrlə bildirdi ki, bizim mövcudluğumuz Azərbaycanda söz və mətbuat azadlığının olmasının sübutudur. Onun bizə necə baxmağından asılı olmayaraq, bizim mövcudluğumuzu istəyirsə, mövcudluğumuzu genişlənməsinə dəstək verməyə hazırdırsa, bu, indiki şərtlər altında bizim siqortamız, gələcəyimiz deməkdir.

□ Aygün MURADXANLI

"Mən çox narahatam, çox qorxuram ki, iqtidar dəyişimi olarsa və bu dəyişim indiki müxalifətin bazasında baş verərsə, bu, daha dəhşətli nəticələrə gətirib çıxarar"

Ötən il oktyabrın 5-də müəllimlərin peşə bayramıydı, prezident İlham Əliyev ölkədə yaşayış-ışləyən müəllimlərdən bir xeylisinə fəxri adlar, mükafatlar verdi. Ötən il noyabrın 22-də ədliyyə işçilərinin bayramı oldu, dövlət başçısı bu münasibətlə ədliyyə sistemində çalışan xeyli adama yeni rütbələr, fəxri adlar və medallar verdi.

Xalid KAZIMLI

Təltiflər medianı

doğrudanmı öldürdü?

Yeni dövrün tələbi budur: ətçəkən maşının bunkerinə düşmədən həqiqəti yazmaq

İyunun 17-də səhiyyə işçilərinin peşə bayramıydı, prezident bu sahədə çalışan şəxslərə fəxri adlar, medallar, mükafatlar payladı.

Bu minvalla hər il oktyabrın 13-də dəmiryolçuların, iyunun 26-da hərbiçilərin, iyulun 2-də polislərin, oktyabrın 10-da yanğınsöndürənlərin, mayın 23-də ekoloqların, iyunun 5-də melioratorların, avqustun 18-də sərhəddçilərin, fevralın 1-də vergi işçilərinin, yanvarın 30-da gömrükçülərin, oktyabrın 1-də prokurorluq işçilərinin, iyunun 23-də dövlət qulluqçularının peşə bayramı qeyd olunur və prezident bu bayramlarla əlaqədar həmin sahələrin peşəkarlarına fəxri adlar, medallar (əsasən "Tərəqqi"), mükafatlar verir.

Yeni hər il xüsusi peşə bayramlarında minlərlə adam mükafat alır, təltif olunur.

Baxaq, görək, bu, peşəkar və sosial mediada uzun-uzadı müzakirə predmeti olurmu? Olmur. Bəlkə bəzi hərbiçilərə general rütbəsi, ya da hansısa vəzifəli şəxsə "Şöhrət" ordeni verildəndə bu, epizodik olaraq bir-iki yazıya mövzu ola.

Bir qayda olaraq, bu kimi təltiflərin üstündən keçilir, heç kim gömrükçülərin, vergiyığanların, melioratorların hansının bu mükafata layiq olub-olmadığı barədə uzun-uzadı mübahisə etmir.

Ancaq budur, mətbuat işçilərinin peşə bayramı qeyd olunub, bir sıra həmkarlarımız haqlı-haqsız mükafatlandırılıb və bu, istər mediada, istərsə də ictimai-siyasi arenada geniş müzakirələrin, mübahisələrin mövzusu. Haray-həşir, şivən ərşə qalxıb.

"Bununla da media öldü", "Mətbuat köləyə çevrildi" yazanlar, mükafat alanları ucdantutma "yaltaq" adlandırılanlar, təhqir edənlər var.

Bu, maksimalist və anormal yanaşmadır. Bir qrup jurnalistin mükafatlandırılması ilə media öləndə və ya köləyə çevrilən deyil.

Ona qalsa totalitarizmin hökm sürdüyü sovet dövründə də qəzet-jurnallar sırf partiya-sovet təşkilatlarının orqanı

kimi fəaliyyət göstərirdi, hamısı eyni şüarla ("Bütün ölkələrin proletarları, birleşin") çıxırdı, heç biri SSRİ-də olan ciddi neqativ hallardan yazmırdı, hamısı yalan yazmağa, yalançı təbliğat aparmağa məhkum idi, ancaq hər halda bu söz sənəti yaşayırdı. Yəni də vicdanlı jurnalistlər vardı və onlar sətirlərin arasında olsa da, öz düşüncələrini, həqiqətləri yazmağa çalışırdılar, bir yolumu tapıb xalqa nəse çatdırırdılar.

Totalitarizmin məhv edən bilmədiyi medianı avtoritarizm boğa, öldürə, köləyə çevirə bilməz. Düzdür, total basqılar, təqiblər, repressiyalar elə bir mühit yarada bilər ki, jurnalistlər əvvəl yazdıqları sertiqlərdə, çıpaqlıqda yazsa, cürətlə araşdırma apara bilməzlər, amma bu, o demək deyil ki, hamı bir qələbdən çıxmış kimi kölə olacaq və ölkədəki neqativlikləri, iyrenlikləri görəcək, dinc-dinməz duracaq, zülmə ortaq olacaq.

Jurnalistlərin mükafatlandırılmasına bu sayaq həssas münasibət bir gerçəyi də üzə çıxarır. Demək, ictimaiyyətin jurnalistlərdən gözləntiləri böyükdür, hətta çox böyükdür.

Hamı hesab edir ki, ölkədə haqq-ədələtin bərqərarı, azad və şəffaf seçki mühitinin yaradılması, korrupsiyanın cilovlanması, bir sözlə, ölkənin normal, mədəni Avropa ölkələrindən birinə çevrilməsi istiqamətində əsas yük mətbuatın üzərindədir.

Ölkədə bütün sosial-iqtisadi sferalarda vəziyyət, kobud desək, it günündə ola bilər, amma mediada durum ideal səviyyədə olmalıdır. Belə çıxır ki, birinci (icra hakimiyyəti), ikinci (qanunvericilik), üçüncü (məhkəmə) hakimiyyət qollarının funksionallığı,

qanunlara nə dərəcədə riayət etməsi, dürüst fəaliyyəti müzakirə mövzusu olmaya da bilər, amma dördüncü hakimiyyət onların fəvqündə dayanmalı, üst qurum kimi davrana-raq, ədaləti təmin etməlidir.

Çoxları etiraf edir ki, R. Arifoğlunun müstəqil Azərbaycan mediasının inkişafında danılmaz xidməti, əməyi var və o, əslində lap çoxdan eməkdar jurnalistdir. Yaxşı, adam bu fəxri adı haqq edib-

Bu da utopik yanaşmadır. İllərdir işin içindəyik, xalqın medianı son instansiya hesab etdiyinin, əlacı hər şeydən kəsildəndən sonra mətbuatın üstünə qaçdığına fərqindəyik. Redaksiyaya gəlib icra başçılarından, polis rəislərindən, prokurorlardan, məhkəmə hakimlərindən şikayətlənən sadə adamlar bəzən hesab edirlər ki, biz onlardan güclüyük, istəsək, onları cəzalandıra bilərik.

Yüzlərlə belə faktın şahidi olmuşuq. Adamlara bəzən izah edə bilməmişik, bəzən də onlardakı son ümidi qırmaq istəməmişik, deməmişik ki, əslində elə deyil, bizim gücümüz yalnız yazmağa çatır, yazdıqlarımız isə lap yuxarıda oturanları diqqətinə çata da bilər, çatmaya da, keflərinin kök vaxtına düşə də bilər, düşməyə də.

Bizə qalsaydı, nə vardı ki... İndiyədək bütün zalımları, tamahkarları cəzalandırır, bütün günahsız məhbusları azad edər, haqqı əlindən alınanların haqqını özünə qaytarırdıq. Ancaq bütün bunları etmək bizim - jurnalistlərin imkanı xaricindədir. Hər şeyə cavabdeh durumuna gəlmək, həddindən artıq çox məsuliyyət daşımaq o qədər də xoş deyil, hətta adam bu yükün altında əzilir.

Fikir verin, prezidentin sərəncamı ilə 180 media işçisi təltif olunub. Bunlardan təxminən 150-dən artığını ictimaiyyət tanımır, 10-15-ni də nisbətən az tanıyır, ancaq 3-5 jurnalist var ki, onların şöhrəti o birilərindən çoxdur. Ancaq ictimai-siyasi fəallar 180 nəfərin 179-nu bir tərəfə qoyublar, "Yeni Müsavat"ın baş redaktoru Rauf Arifoğlunu bir tərəfə. İki gündür onun adını azı 10 min dəfə hallandırdılar.

sə, indi, uzun illərdən sonra alırsa, problem nədir? Demək ki, məsələ R. Arifoğlunun (yaxud da bir başqasının) layiq olduğu fəxri adı almasında deyil, ona o adı kimin verməsindədir. Əgər R. Arifoğluna fəxri adı İlham Əliyev yox, həmin vəzifədə olan ixtiyari başqa bir siyasi xadim versəydi, o zaman baş redaktoru məhz həmin şəxsin müxalifləri söyüb-yamanlayacaqdı.

Əməkdar jurnalist adı alması ilə eyni vaxtda R. Arifoğlunun öz partiyallığına son verməsi isə o demək deyil ki, "Yeni Müsavat" sabahdan iqtidar qəzeti kimi çıxacaq. Bunu gözləyənlər, arzulayanlar var, amma umsuq olacaqlar. Qəzetimiz tənqidçi qəzet olaraq qalacaq, xalqın üz tutduğu son instansiya olmaq statusunu saxlayacaq, özünü ətçəkən maşının bunkerinə salmadan haqq-ədələt davası aparacaq. Hər kəs bunu belə bilsin.

Dəfələrlə yazmışıq, yenə təkrar edək. Bu ölkədə siyasi dairələr və qrupların demək olar ki, heç biri mediaya müstəqil, neytral institut kimi baxmır. Hamısı onu "doğmalar"a, "yadlar"a ayırır. Nə qədər peşəkar, istedadlı olursan, ol, mütləq bir tərəf səni "doğma" sayıb öyəcək, o biri tərəf "düşmən" elan edib söyəcək. Sırf müstəqil olmaq istəsən, hər iki tərəf söyəcək - biri şiddətlə, bir astadan, biri üzde, o biri daldada.

Vəziyyət bu cürdür. Ona görə də artıq öyənlərin və söyənlərin replikası önəm daşmır. Vaxt gələcək, hər kəs medianın əsas missiyasının, peşə prinsiplərinin nə olduğunu başa düşəcək. Əgər o vaxtı görmək bizə qismət olmasa da, eybi yox, əsas odur ki, o gün gələcək.

Beynəlxalq Bank işində şok həbs - səfirin qardaşını tutdular

Orta Asiya ölkələrindən birində Azərbaycanın səfiri olan şəxsin qardaşı Beynəlxalq Bankdan 32 milyon manat krediti qaytarmayıb

Bu ilin martında Beynəlxalq Banka borclu iş adamlarının həbsləri davam edir. Aldığımız məlumata görə, son 1 ayda tutulan şəxslər arasında Orta Asiya ölkələrindən birində Azərbaycanın səfiri olan şəxsin qardaşı da var. Kamal adlı həmin şəxs Beynəlxalq Bankdan 32 milyon manat kredit götürüb və qaytarmayıb.

Xaricdə tutularaq ölkəyə gətirilən həmin iş adamı pulları qaytarmaq iqtidarında olmadığını bildirib. Hazırda onun əmlaklarının siyahısı dəqiqləşdirilir. Aparılan araşdırmalar zamanı məlum olub ki, iş adamı Beynəlxalq Bankdan götürdüyü krediti təyinatı üzrə xərcləməyib. Kredit götürərkən Beynəlxalq Banka təqdim etdiyi biznes-plana uyğun hər hansı bir iş görmədiyi də məlum olub. İş adamı kredit hesabına Azərbaycanda və ölkədən kənardan daşınmaz əmlaklar alıb. Həmin əmlakları icarəyə verməklə pul qazanıb. Lakin götürdüyü krediti geri qaytarmaq üçün addımlar atmağa tələsməyib. Hazırda Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlığa Qarşı Mübarizə İdarəsində saxlanılan həmin şəxsin azad olunması üçün səfir qardaşının da müəyyən addımlar atdığı bildirilir...

Bu gün Beynəlxalq Bank işi üzrə həbsdə neçə şəxsin olması haqda müfəssəl məlumat yoxdur. Yayılan məlumatlara görə, Beynəlxalq Bankdan yüz milyonlarla kredit alan və geri qaytarmayan onlarla sahibkar həbs olunub, onlardan 43 nəfəri vaxtı keçmiş kredit borclarını ödədikdən sonra sərbəst buraxılıb. Borcların ödənilməsindən sonra iş adamlarından bəziləri barəsində seçilmiş həbs-qətimkan tədbiri məhkəmə qərarı ilə dəyişdirilib. Son rəsmi məlumata görə, sərbəst buraxılmış iş adamlarının indiyə qədər ödədikləri vaxtı keçmiş kredit borcunun ümumi miqdarı 110 milyon manat təşkil edir ki, bu da Beynəlxalq Banka olan borcun heç minimum həddi də deyil. Kreditlərin geri qaytarılması üçün bir-birinin ardınca atılan addımlar onu deməyə əsas verir ki, iqtidar Beynəlxalq Bankdan götürülən kreditlərin son qəpiyinə qədər qaytarılmasında israrlıdır. Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ilə bağlı iyulun 15-də imzaladığı fərman borclu oliqarqlar, eləcə də bankda kredit məsələlərinə məsul olan rəhbər şəxslərin üzərinə böyük məsuliyyət qoyur.

Məlumdur ki, prezidentin fərmanında kreditlərin verilməsi zamanı bank və mülki qanunvericiliyin tələblərinə riayət edilməsi məsələlərini araşdırmaq, aşkar olunmuş nöqsanlara yol vermiş şəxslərin hərəkətlərinə hüquqi qiymət verilməsi və onların məsuliyyətə cəlb olunması üçün hüquq-mühafizə orqanları ilə birlikdə tədbirlər görmək tapşırılıb. Bu, həm də o deməkdir ki, həbslər davam edəcək və kimliyindən asılı olmayaraq məsuliyyətdən yayınmaq mümkün olmayacaq.

Aşkarlıq dövrü

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

"Mən bu kitabı oxuyan dərvişin yanından keçirdim. - Ah, yaramaz kafir! - o qışqırdı - Sənin üzündən mən çaşdım, saydığım saatləri qarışdırdım, indi mənim ruhum dovşana keçəcək, halbuki mən ümid edirdim ruhum tutuquşuya keçəcək. Mən dərvişi sakitləşdirmək üçün ona bir rupi verdim"

(Volter, "Bir türkün dərvişlər və dostu Bababəy haqda məktubu")

Jurnalistlərin dövlət tərəfindən hərtərəfli qayğı ilə əhatə olunduğu respublikamızda milli mətbuatın, sən demə, 140 yaş tamam olubmuş. Açıq, bu 140 ildə öz missiyasını - həqiqətə xidməti axıra qədər qoruyub saxlaya bilən 14 media orqanımız olubmuş, mən bunu saymaqda çətinlik çəkdim. Amma qayğı doğrudan var. Məsələn, evsiz jurnalistlər bir-iki tənqid yazıb Kürdəxanı zindanında ayrıca kamera ilə mükafatlandırılma bilirlər. Pulsuz jurnalistlərə pul, yolsuz jurnalistlərə yol verilir. Hətta istəsən hökumət sənin əvəzindən yazı göndərsən, dərc edərsən.

Sonuncu sizə şişirtmə kimi gəlməsin. Məxfi göndərilən yazı-pozuları da nəzərdə tutmuram. Tam açıq şəkildə belə işlər var. Örnək üçün, hətta dövlətin və yastıların qəzetləri də prezidentin tədbirlərinə adətən buraxılırlar, onların əvəzindən AzərTAC reportaj hazırlayırlar, göndərir, onlar da səhiyyə qoyurlar. Ta adama nə gərəkdir? O klassik filmə deyilən kimi, istəsən "səndən ötrü texnikuma da girirlər".

Amma ağıllı siyasət belə olmur. Tənqidləri, pislilikləri, problemləri ört-basdır etməklə dövlət siyasəti qurmaq ancaq avtoritar, totalitar sistemlərə məxsus müvəqqəti uğur göstənişidir. Bu, çürük ağaca zər-ziba bağlamaqdır, yüngülvarı küləkdən yıxılacaq. Neftin müftə pulları sel kimi gələndə bu gopçuluğu yaxşı, yağlı şəkildə davam etdirmək olurdu, indən belə çətin olacaq.

Dünən mən AzadlıqRadiusunun saytında bir rəqəm gördüm: "Azərsun" şirkətlər qrupunun 2014-cü ildəki gəlirləri azalaraq 300 milyon manat olubmuş. 2013-cü ildə təxminən 358 milyon imiş. Pul niyə azalıb, bəlkə şirkət gəlirləri gizlədir, bunun həqiqi yiyəsi kimdir tipli sualları hələ qırağa qoyuram. (*Prinsipçə, qırağa qoymayıb yazsam, özüm qırağa qoyularam. Ele keçən il həbs edilən jurnalist Xədicə İsmayilın bir araşdırması bu "Azərsun"un hakimiyətdə kimə məxsusluğu haqda deyildimi?*) Mənə qeyri-neft sektorunun inkişafı haqda nağıllar maraqlıdır. Bəs bu inkişaf hansı? Elə həmin məqalədə "Azərsun"u məxsus şirkətlərin adları verilməmişdi. Təsəvvür edin, bu, respublikanın ərzaq istehsalı, idxalı, tikinti, nəqliyyat, ticarət, kənd təsərrüfatı, yüngül sənaye, loqistika və sair iqtisadiyyat sahələrini əhatə edən böyük şirkətlər qrupudur, bunların bir çoxunda isə sırf inhisarçılıq vardır. Mən ərinmədim, saydım: "Azərsun" qrupuna daxil olan şirkətlərin sayı 23, qrupu bu və ya digər səviyyədə əlaqəli şirkətlərin sayı isə 26 imiş! Yeni ölkənin 50 zırpı və monopolist şirkətinin illik gəliri 300 milyon manatdan çox deyilsə, hansı inkişafdan, hansı analoqu olmayan iqtisadiyyatdan danışırıqlar?

Yeri gəlmişkən, bizimkilər tez-tez Almaniyani dağıdırlar, bundestaga uğrənli bayrağımızı taxırlar, şanlı orudumuz tez-tez Berlin küçələrində parad keçirir, o üzəndən mən kiçik bir müqayisə aparmaq istədim. Heç də böyük alman şirkətləri ilə yox, adi karandaş istehsalçısı Faber-Kastel-lə. Bu alman şirkətinin keçən ilki gəliri 600 milyon avroya yaxın olub. Manata çevirsək 680 milyon manat edir. Təkçə qələm satmaqla sənin bütöv şirkətlər qrupunu cibinə qoymağa imkanı çatan ölkəni hədələmək də tələyin bir ironiyasıdır.

Elə mənim mətbuat gündəndə qələm satan firmadan misal gətirməyim də tələyin başqa ironiyasıdır. Neyləyək, bizimki də belə gətirib: ancaq ironiya eləyirik. Əlimizdən başqa bir iş gəlmir. Hərçənd dövlət rəhbərliyinin mətbuata və informasiyaya bu qədər açılması yaxşı perspektiv vəd ələmir. Bir tanış var, həmişə mənə deyirdi ki, prezidentin ətrafı ona yanlış məlumat verir. Keçən dəfəki müşavirədən sonra isə təəssüflə belə söylədi: "Təyyarə biletlərinin, dərmanların baha satılmasından tutmuş, hər məmurun bir biznesə kırıxlıq ələməsinə qədər hər şeyi bilmiş". Bəs indən belə narazı insanları necə yola verəcəklər? Yəni "xəbərim yoxdur" siyasəti mənə daha uğurlu idi. Ancaq onu da anlayıram ki, neft pulu azaldığından "xəbərim var" dövrünə keçid məcbur idi. Bir növ, SSRİ-nin axırlarında aşkarlıq dövrünü yaşayıyıq.

Sonda onu da qeyd edim ki, indiki qloballaşan dünyada "milli mətbuat" termini özü güllünc arxaizmdir. Sən qüsuruları yazmayıb qadağan edərsən, başqa ölkələrdə sənin haqqında yazıb məsxərəyə qoyurlar.

Bu gün Azərbaycan Beynəlxalq Bankının Müşahidə Şurasının növbəti yığıncağıdır. Məlumatla görə, iclasda Bankın İdarə Heyətinə yeni sədrin seçilməsi məsələsinə də baxılacaq. Bu da o deməkdir ki, Cahangir Hacıyevin istefasından sonra Beynəlxalq Bankın yeni rəhbərinin kimliyi ilə bağlı söz-söhbətlərə birdəfəlik nöqtə qoyulacaq.

İndiyə qədər bu vəzifəyə adı hallandırılan şəxslərin aid olduqları çevrələr məsələnin Mərkəzi Bankın sədri Elman Rüstəmovla maliyyə naziri Samir Şərifov arasında əməlli-başlı nüfuz savaşına çevrildiyini göstərir.

Xatırladaq ki, son günlərə qədər bu vəzifəyə ən real namizədlərdən biri kimi Mərkəzi Bankın sədri Elman Rüstəmovun yaxın adamlarından biri - "Aqrarkredit" in rəhbəri Məmməd Musayevin adı hallandırılırdı. Azərbaycan Prezidentinin Beynəlxalq Bankla bağlı iyunun 15-də imzaladığı fərman bu mövzu ətrafındakı mənzərəyə müəyyən qədər aydınlıq gətirdi. Məlum oldu ki, söhbət Məmməd Musayevin Beynəlxalq Bankın sədri təyin edilməsindən yox, bu bankın sağlamlaşdırılması məqsədilə onun problemləri aktivləşdirmənin "Aqrarkredit" in idarəçiliyinə verilməsindən gedir.

Bu gün Beynəlxalq Banka sədr seçilir

Məlumatlara görə, İdarə Heyətinin yeni sədri Elman Rüstəmovun adamı olacaq; maliyyə naziri Samir Şərifovun baş bankirin qarşısından geri çəkildiyi bildirilir

Son günlər isə Beynəlxalq Bankın İdarə Heyətinin sədri vəzifəsinə namizəd kimi "Azər-türkbank" in indiki, "Kapital Bank" in isə keçmiş sədri Elman Məmmədovun adı hallandırılır. Maliyyə naziri Samir Şərifova yaxın hesab edilən bu şəxsin Beynəlxalq Bankın sədri vəzifə-

sine gətirilməsi barədə gümanlar maliyyə nazirinin mövqelərinin möhkəmlənməsi kimi qiymətləndirilir.

Amma redaksiyamıza daxil olan ən son məlumatlara görə, Samir Şərifov hansısa səbəblərdən bu məsələdə mövqeyindən geri çəkilərək Elman

Rüstəmovun bu postda gərmək istədiyi namizədə güzəştə getməli olub. Belə ki, iyulun 22-də Beynəlxalq Bankın İdarə Heyətinin sədri vəzifəsinə heç kəsin gözləmədiyi tamam başqa bir şəxs - Rəşad Orucov seçiləcək. Adıçəkilən şəxs hazırda Mərkəzi Bankın baş direktoru vəzifəsində çalışır və baş bankirə ən yaxın adamlardan sayılır.

Maraqlıdır ki, Rəşad Orucov həm də Beynəlxalq Bankın sədri vəzifəsinə daha əvvəl adı hallandırılmış Məmməd Musayevin kürəkənidir. Hələlik iyulun 22-sini gözləmək qalır. Əgər bu gün Beynəlxalq Bankın İdarə Heyətinin sədri vəzifəsinə Rəşad Orucovun təyinatı baş tutsa, bu, Elman Rüstəmovun Samir Şərifov üzərində qələbəsi demək olacaq.

□ "Yeni Müsavat"

Ekspertdən Azərbaycanla bağlı bədbin proqnoz

Elxan Şahinoğlu: "Neftin qiyməti aşağı düşəcək və bu amil Azərbaycanın gəlirlərinə mənfi təsir edəcək"

"İran nüvə məsələsində Qərblə razılaşdıqdan sonra ABŞ və Avropa Birliyi ölkələri İranla münasibətləri digər istiqamətlərdə də normallaşdırmağa çalışacaqlar. ABŞ 50 ildən çox qatı düşmənlər adlandırdığı Kubada səfirlik açdısa, eyni işi İranda da görə bilərlər".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu bunu İran ətrafında yaranmış yeni situasiyanı "Yeni Müsavat"a şərh edərkən bildirdi. Mərkəz rəhbəri qeyd etdi ki, Böyük Britaniya artıq bu istiqamətdə addımlar atmağa hazırlaşır: "Qərbin bu gün ən böyük problemi və dərdi İŞİD-dir. İran və onun təsiri altında olan "Hizbullah" təşkilatı isə İŞİD-ə qarşı mübarizə aparırlar. Demək, Qərb "düşmənimin düşməni mənim dostumdur" prinsipindən çıxış edərək başkəsən terrorçu təşkilata qarşı mübarizə məsələsində də Tehranla əməkdaşlıq edə bilər".

E.Şahinoğlunun sözlərinə görə, Qərblə İran arasında münasibətlərin normallaşması Azərbaycan üçün də vacibdir: "Bir neçə il əvvəl beynəlxalq ələmin əsas mövzularından biri ABŞ və İsrailin İrana qarşı hava zərbələri endirəcəyi idi. Bu zaman Azərbaycanın adı çəkilirdi. Deyilirdi ki, ABŞ və İsrail İrana qarşı Azərbaycan ərazisindən istifadə edəcəklər. Rəsmi Bakı hər zaman bu xəbərlərin doğru olmadığını açıqlayırdı. Buna baxmayaraq, İran rəsmiləri, din xadimləri və hərbiçilər bu xəbərlərə inanaraq Azərbaycanı təh-

Elxan Şahinoğlu

şəkildə hərəkət edəcək. Ortaq müəssisələr qurulması imkanı yaranacaq. İki ölkənin sərhəd rayonlarında alış-veriş artacaq. Elə İran rəsmilərinin özləri də sanksiyaların ortadan qaldırılmasından sonra qonşu ölkələrlə iqtisadi əməkdaşlığı genişləndirəcəklərini bildirirlər. İkincisi, iranlıların Azərbaycanda mülk və torpaq sahibi olmalarına şərait yaranacaq. Ayrıca, İranda daha çox turistin Azərbaycana gəlişinə imkan yaradıla bilər. Bu, Azərbaycana əlavə gəlir mənbəyi saxlayar". **E.Şahinoğlu bildirdi ki, ancaq bunun reallaşması üçün rəsmi Bakı viza siyasətini dəyişdirməlidir:** "Azərbaycan hakimiyyəti ilk növbədə Türiyə və İran vətəndaşlarına tətbiq etdiyi vizanı ortadan qaldırmalıdır. Əks halda, iranlı turistlər Azərbaycan əvəzinə Gürcüstan və Ermənistanı gədə-

cəklər, gəlirlər də bu iki ölkəyə çatacaq. Elə etməliyə ki, İranda yaşayan soydaşlarımız Ermənistanı yox, Azərbaycana gəlməyə və ana yurdlarının bir hissəsində pul xərcləməyə maraqlı olsunlar. Üçüncüsü, İran qazının Avropaya çatdırılması üçün Brüssellə Tehran arasında danışıqlar başlayacaq. İran öz qazını Avropaya çatdırmaq üçün Azərbaycanla danışıqlara başlaya bilər. Məqsəd İran qazını tikilməkdə olan TANAP və TAP boru xətləriylə Avropaya çatdırmaqdır. İran qazının bu boru xətləri ilə Avropaya daşınması Azərbaycanın iqtisadi və siyasi maraqlarına uyğundur. Çünki boru xətləri əlavə qazla təmin olunacaq və alternativ qazın Avropaya çatdırılması məsələsində Tehran Rusiyanın yox, Azərbaycanın yanında yer alacaq. Dördüncüsü, Azərbaycan İrana daxil olmaq istəyən Qərb kapitalı üçün körpü rolunu oynaya bilər. ABŞ-in və Avropa Birliyinin böyük neft şirkətləri indidən İrana əməkdaşlığa marağ göstərirlər. Həmin şirkətlərin bir hissəsi Azərbaycanda fəaliyyət göstərir və Bakıda ofisləri var. Həmin şirkətlər Azərbaycan üzərindən İrana hərəkət edə bilərlər, texnikalarını Bakının Xəzərdəki limanlarından İran sahillərinə daşıya bilərlər. Beləliklə, rəsmi Bakı elə etməlidir ki, İran bölgə əməkdaşlığında Ermənistanı yox, Azərbaycana üstünlük versin. Çünki sanksiyaların ortadan qaldırılmasından sonra İran qonşu ölkələrdən hansı ilə mümkün olsa onunla sıx iqtisadi əlaqələr qurmağa çalışacaq. İran böyük bazardır, bu bazardan istifadə etmək lazımdır. Ermənistan kasıb, Azərbaycan isə varlı ölkədir. Ona görə elə etmək lazımdır ki, İran Cənubi Qafqazın varlı ölkəsi ilə əməkdaşlıq etsin və Dağlıq Qarabağ münasibətlərini həllində Tehran Azərbaycanın maraqlarını ön planda tutsun".

□ Cavid TURAN

Son illər Bütöv Azərbaycan ideyası tənəzzül dövrünü yaşayır. Tarixən azərbaycanlıların yaşadığı ərazilərin birləşdirilməsini qarşısına əsas məqsəd qoyan bu ideyanın daşıyıcıları da sanki qeybə çəkiliblər. Heç şübhəsiz ki, yaranan mövcud vəziyyət millətini sevən hər kəsi ciddi narahat edir.

Əvvəllər bu ideyanı özündə birləşdirən çoxlu sayda təşkilatlar var idi. Amma son illərdə bu qurumların demək olar ki, fəaliyyətləri sıfıra enib. Çoxları Bütöv Azərbaycan ideyasının zəifləməsinə səbəb kimi, bu ideyanın əsas ideoloqlarından olan sabiq prezident Əbülfəz Elçibəyin vəfatını göstərirlər. Şübhəsiz ki, bu amil də əsas rol oynadı. Amma nəzərə alsaq ki, Elçibəy rəhmətə gedərkən özündən sonrakı nəsillərə Bütöv Azərbaycan Birliyi (BAB) adlı təşkilat qoyub getmişdi. Hətta onun ölümündən bir müddət sonraya qədər bu təşkilat Bütöv Azərbaycan ideyası ətrafında səmərəli işlər gördü. Amma sonda lider yoxluğu yenə də özünü büruzə verdi. Bütün bunları düşünəndə Elçibəyin ölümünü bu ideyanın zəifləməsinə səbəb göstərən şəxslərə haqq vermək olur.

Bu ideyanın zəifləməsində İran məsələsinin rol oynaması da müzakirə mövzudur. Bəziləri hesab edir ki, əvvəllər dünya gücləri İrana təzyiqlə vasitəsi kimi bu amildən istifadə edirdilər. Deyişən dünya şərtlərinin BAB-ın onsuz da xeyli zəifləmiş fəaliyyətinə necə təsir edəcəyi də maraqlı doğran mövzulardandır.

BAB İdarə Heyətinin sədri Aqil Səmədbəyli bu fikirlərlə razılaşmır. O hesab edir ki, Bütöv Azərbaycan ideyası daim yaşayacaq: "Nə qədər ki, Bütöv Azərbaycan qurulmayıb, nə qədər ki, torpaqlarımız işğaldan azad olmayıb, nə qədər ki, 50 milyondan çox Azərbaycan xalqı bir bayraq altında toplanmayıb, Bütöv Azərbaycan ideyası yaşayacaq. Qüveydə mövcud rejimin yürütdüyü cəmiyyəti idealsızlaşdırma siyasətinin nəticəsində ideoloji təşkilatlar çox zəifləyib. İndi Elçibəy cismən yoxdur. Bu çox böyük və həlledici faktordur. Amma Güneydə Elçibəyin səpdiyi toxumlar boy atıb. İndi bu ideya Azərbaycanın o tayında daha güclüdür. Türk dünyasının heç bir yerində Güneydəki qədər güclü Milli Hərəkət yoxdur. Eyni vaxtda 70 min bozqurd "Haray-Haray mən Türkəm" deyərək hayqırırlar. Bunlar hamısı Bütöv Azərbaycan ideyasının daşıyıcılarıdır. Amma bu ideyanın daşıyıcılarının sayı təbii ki, qat-qat çoxdur. Onların hamısının eyni vaxtda bir yerə toplanmaq imkanı yoxdur. İnşallah, onun da vaxtı gələcək".

BAB İdarə Heyətinin üzvü Mehriban Vəzir bu ideyanı hazırda daşıyacaq liderin olmadığını qeyd etdi: "Rəsulzadə

Bütöv Azərbaycan ideyası tarixmi oldu?

Aqil Səmədbəyli: "Nə qədər ki, Bütöv Azərbaycan qurulmayıb, bu ideya yaşayacaq"

1920-ci ildə parlamentdəki çıxışında dedi ki, bayrağımızı yerə atmayın, icazə verin özüm açım. Orada bir nitq söylədi. Bildirdi ki, bu bayraq bu gün Azərbaycan türkünün yanmış qəlbinə enir, gün gələcək Azərbaycan gəncliyi bu bayrağı oyanmış qəlblərdən qaldırıb yerinə

Mehriban Vəzir: "Bütöv Azərbaycan ideyası ona görə var idi ki, Elçibəyin varlığı mövcud idi"

dikəcəkdir. Dedi ki, həyata keçdi. Elçibəy o bayrağı dikəltirdi. İdeyalar belədir. Bu gün Elçibəy cismən yanımızda yoxdur. Böyük ideyanı daşıyacaq lider hazırda yoxdur. Amma bu o demək deyil ki, ideya aradan çıxıb. İdeya Azərbaycan türkünün yanmış üreyindədir. Bir

gün həmin ideyanı göylərə qaldıracaq lider yetişəcək. Bu böyük ideya ölə bilməz. Elçibəy bu ideyanın məramnaməsini yaratmışdı, hər həftə dərslər keçirdi. Azərbaycanın bütöv olmasının əsaslarını öyrədirdi. Bunları öyrənmədən bu ideyanı yürütmək olmaz. Bu gün buna şərait yoxdur".

Mehriban Vəzir Bütöv Azərbaycan ideyalarındakı İran məsələsinə də toxundu: "Proseslər gözümüzün qarşısında olub. Onlar heç bir yerdən maliyyələşməyiblər. Elçibəy var idi, bu ideya ayaqda idi. Elçibəy yoxdur, sönüb. BAB-ın hansı imkanı, pulu var idi? Vaxtı ilə bundan Sovetlər Birliyi və başqa dövlətlər istifadə edib. Bu, ideyanın başqaları tərəfindən oğurlanmasıdır. Bütün dünya yığışsa, Azərbaycanda bir ideya yarada bilməzlər. Bütöv Azərbaycan ideyası ona görə var idi ki, Elçibəyin varlığı mövcud idi".

Bütöv Azərbaycan Ocaqlarının başqanı Zakir Əlisoy Elçi-

bəyin vəfatının bu ideyanı zəiflətdiyini dedi: "Azərbaycanın Güney və Qüveydə Elçibəy qədər qəbul edilən lider olmadı. Onun ölümündən sonra yaranan inamsızlıq, siyasi liderlərin ideyanı apara bilməmələri indiki duruma gətirib çıxardı".

Zakir Əlisoy bu ideyadan İrana təzyiqlə vasitəsi kimi istifadə edilməsi fikirlərinə münasibət bildirdi: "Elçibəy Kələkəndən qayıdarkən həmin vaxtın əziyyətlərinin şahidi olmuşam. Güneydə Bütöv Azərbaycan ideyası aktiv olmaya bilər. Amma orada hər gün milli oyanış prosesi gedir. Əvvəllər Təbriz və başqa yerlərdə aktivlik yüksək idi. Artıq indi digər yerlərə keçib. Hesab edirəm ki, ABŞ və İran arasında olan razılaşma Güney Azərbaycan məsələsinə təkan vermiş olacaq. Bu İranın məğlubiyəti, dini açılımdır. İrana yeni nəfəs gələcək. Demokratik abı-hava gələcəksə, digər proseslər də güclənəcəkdir".

□ Cavanshir ABBASLI

Qərbi Azərbaycana görə Kremlə qarşı ssenari hazırlayır

Rusiyanın yeni "böyük müharibə" hazırlıqlarının ilgincliklərini; Putinin yeganə qorxusunun arxasında nə durur?..

Rusiya prezidenti Vladimir Putin öz ölkəsində nə qədər yüksək populyarlığa malik olsa da, əksər ekspertlər əmindir ki, bu bir avtoritar populyarlıqdır və xofo əsaslanır. Yeni Putinin ayağı azacıq bədrəyən kimi, şişirdilmiş nüfuz dərhal düşəcək. Çünki Rusiya rəhbəri bu deqi-qə 85%-lik reytingə malik deyil, bunun heç bir sosial-iqtisadi, siyasi, demokratik əsası yoxdur. Təkcə o fakt ki, beynəlxalq sanksiyalardan sonra rusiyalılar daha az yeməyə və ən ucuz siqaret çəkməyə keçiblər, özlüyündə çox şey deyir.

Təbii ki, hamıdan çox Putin yaxşı fərqindədir ki, onun reyting göstəricisi niyə kəllə-çarxadır. Odu ki, indidən bəri "bəzi preventiv" tədbirlər görmək zərurətdir. Bu tədbirlər isə iki istiqamətlidir - daxilədən potensial qiyam nöqtələrini susdurmaq, bir də ki, obivatelini diqqətini "Rusiya naminə" xarici müharibələrlə (əməliyyatlarla) yayındırmaq.

"Rusiya prezidenti Vladimir Putin inqilabın baş verməsindən qorxur ki, devrilə bilər". Bu sözləri hərbi ekspert Aleksandr Qolts bildirib (axar.az). "Putini Kırım və Ukraynanın şərqi işğal etməyə məcbur etdi" sualına Qolts belə cavab verib: "Putin Kiyev Maydanında baş verən inqilabı gördü, bununla öz rejiminə qarşı baş verəcək real təhlükənin şahidi oldu. Bu dəhşət

Rusiya sərhədinə yaxınlaşır. Əvvəlcə Gürcüstan, sonra Ukrayna və sabah Rusiya. Budur, Putin inqilaba qarşı durur. Buna görə də Putin Donetskə Ukrayna ilə deyil, ABŞ-la vurur".

Xatırladaq ki, az öncə Rusiya mediasında "ABŞ oliqarxların əli ilə Putinə qarşı qiyam hazırlayır" iddiası yer almışdı. Dövlət Dumasının deputatı, "Milli-Azadlıq Hərəkatının" lideri Yevqeni Fyodorov keçirdiyi mətbuat konfransında gözənlənməz açıqlama ilə çıxış edərək, "Vladimir Putinin oliqarxların"ı "texniki beşinci kolon" adlandırmış, Qərbdən yönləndiriləcək oliqarxların dövlət çevrilişi barədə xəbərdarlıq etmişdi. Jurnalistlər isə ona sahib olduqları biznesləri xarici təsir altında olan iş adamlarının adlarını sadalamışdılar. Bu si-

rada Gennadi Timçenko, Potenberq qardaşları, Yuri Kovalçuk, Əlişir Usmanov və azərbaycan əsilli Vahid Ələkbərovun adları yer alırdı.

Deputat bütün oliqarxları "xaricilər" adlandırmışdı. O vurğulamışdı ki, ABŞ həmin oliqarxları bizneslərinin çökdürülməsi ilə təhdid edərək, onlara həmişə təsir göstərə bilər. Eyni zamanda iddia etmişdi ki, qiyamda iştirakla bağlı danışıqlar artıq başlayıb.

Böyük QQB təcrübəsi olan Putin sözsüz ki, bunu da ciddi-yə alır və oliqarxları, milyardları tam nəzarətdə saxlamağa çalışır. Paralel olaraq deyildiyi kimi, müharibə amili ilə onları və cəmiyyəti ciddi şəkildə təhdid edir. Bəzi iddialara görə, o, artıq "böyük müharibə hazırlıqlarına" başlayıb.

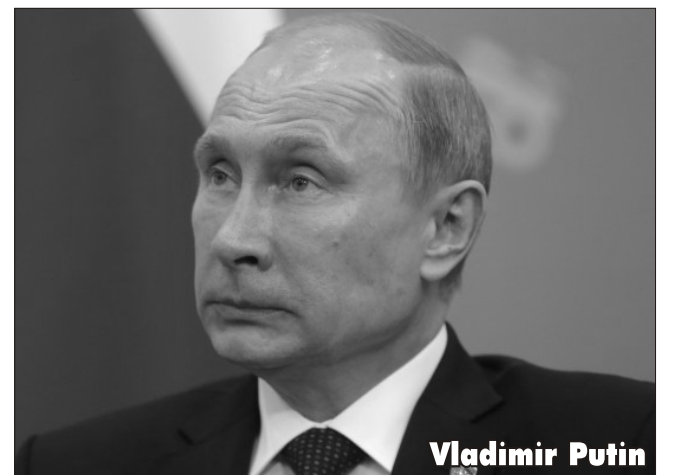
"Rusiyanın qərb sərhədlərinə ölkənin müxtəlif bölgələrindən ordunun toplanması böyük müharibəyə hazırlıqdan xəbər verir". Belə bir açıqlama ilə rusiyalı diplomat Konstantin Borovoy çıxış edib.

"Putin yalnız Ukraynaya,

həmçinin Baltika ölkələrinə qarşı deyil, NATO-ya qarşı da hazırlaşır. Hitler dövründə də qonşu ölkələrin ərazi bütövlüyü pozulurdu. Etnik təmizləmə, həbs düşərgələrin yaradılması və s. Putin dəfələrlə bu addımı atıb. O, Gürcüstan, Ukrayna ərazilərinə hücum edib. Rusiya prezidenti böyük müharibəyə hazırlaşır. Təbliğat kampaniyası aparılır ki, vətəndaşları nəyəsə inandıрмаq mümkün olsun", - diplomat qeyd edib.

Rusiyanın təhdidlərinin ciddiliyini nəzərə alan Qərb də təbii ki, yerində sakit oturmayıb. Kremlin Ukraynadan əlavə NATO üzvləri olan Baltikyanı ölkələri, Polşanı da vaxtaşırı təhdid etməsi, hətta nüvə hədəsi səsləndirməsi ona gətirib ki, Avropada NATO və ABŞ hərbi (çevik) qüvvələrinin sayı birə-üç artırılıb, Mərkəzi Avropada Raketdən Müdafiə Sisteminin qurulması işi sürətləndirildi.

Üstəlik, bugünlərdə 3 ölkənin Rusiya hərbi hədəsinə qarşı birləşdiyi məlum olub. Məlumat görə, Ukrayna, Polşa və Litva birgə hərbi briqada yarada-

Vladimir Putin

caq. Bu barədə Ukrayna Müdafiə Nazirliyi açıqlama yayıb.

Orada bildirilir ki, 3 ölkənin rəsmiləri iyulun 24-də Lvovda (Ukrayna) məsələ ilə bağlı saziş imzalayacaq. Sazişi Polşa baş nazirinin müavini Tomaş Semyoniyak və Litvanın müdafiə naziri Yuozas Olekas imzalayacaq. Ukraynanı təmsil edəcək şəxsin isə adı açıqlanmayıb. Yeni briqada Litpolubrbiq adlanacaq.

Diqqət edildisə, 3 ölkədən ikisi NATO üzvüdür. Bu o deməkdir ki, həmin iki ölkə bu və ya digər səbəbdən hansısa əməliyyatlara cəlb olunsaydı, Ukraynaya, postsovet məkanının digər bölgələrinə, o cümlədən Güney Qafqaza birbaşa hərbi müdaxilə niyyətinə bəndi dərhal iş düşəcək və bütün alyans müharibəyə cəlb olunacaq.

Əslində bu, Moskvaya Qərbin başqa bir mesajdır ki, özünü yığırdırsın, korrekt olunsun, Ukraynaya, postsovet məkanının digər bölgələrinə, o cümlədən Güney Qafqaza birbaşa hərbi müdaxilə niyyətinə bəndi dərhal iş düşəcək. Söhbət Azərbaycanın da yerləşdiyi regiondan

gedir. Şimal qonşumuzun son vaxtlar Gürcüstanla qarşılaşdığı yeni sərhəd avantürası, bölgəyə yeni silah-sursatlar yığılmaqda davam etməsi də ötən saylarımızda qeyd edilmiş kimi, məhz Qərbin və onun bölgədəki maraqlarının, ölkəmizin mənafeyinə qarşı yönəlib.

Bu xüsusda Qərb-Rusiya rəqabətinin sonucunu Bakı üçün heç vaxt olmadığı qədər müstəsna önəm kəsb edir yazsaq, yanlış olmaz. Belə görünür, önümüzdəki dövərdə ABŞ və onun Avropadakı müttəfiqləri Rusiyaya qarşı təkcə iqtisadi xarakterli kontur-addımlarla kifayətlənməyəcək, eyni zamanda hərbi xarakterli ssenariləri də işə salacaqlar.

Bu ssenarilər heç şübhəsiz, həm də Azərbaycana və Qərbin Azərbaycandakı maraqlarına naminə olacaq və gündəmə gələcək. Ən azı o səbəbdən ki, Azərbaycanın Qərbə əsas qarşısı sayılan Gürcüstanın ram edilməsi, bölgənin açar ölkəsi olan Azərbaycanı asanca Kremlin çətirə altına gətirəcək.

□ Siyasət şübəsi

2016-cı ildə ABŞ-da növbəti prezident seçkiləri keçiriləcək. Qanunvericiliyə əsasən iki müddətə prezident olmuş hazırkı prezident Barak Obama qarşıdakı seçkilərdə iştirak etməyəcək. Artıq Amerikada seçki kampaniyasının ilk mərhələsi, yəni namizədliyə iddiaların seçki yarışına başlayıb. Ölkənin taleyini həll edən iki əsas partiyanın - Respublikaçı və Demokratlar partiyalarından olan namizədlər partiyadaxili seçkilərlə öz əsas namizədlərini müəyyən edəcək.

Son illərdə keçirilən seçkilərdə respublikaçılar önə çıxarsalar da, hazırkı prezident, demokratların namizədi Obamanın öz partiyası üçün seçkilərdə həlledici təsirə malik olacaq bir sıra uğurları miras qoyacağı aydındır. Prezident Barak Obama ötən 7 ildə bir sıra ciddi uğurlara imza atıb ki, bununla nəinki yalnız sələfi Buşdan seçilib, ümumiyyətlə, son onilliklərdə ABŞ-ın əsas problemlərini həll etməklə tarixə düşüb.

B.Obamanın vəzifədə olduğu dövrdə bir sıra uğurları olsa da, ən böyük və əsas 3 uğurlu fəaliyyəti var ki, yalnız Amerika deyil, bütövlükdə dünyaya üçün mühüm hadisə hesab oluna bilər. 2009-cu ilin yanvarında Barak Obama dünyanın bir nömrəli ölkəsinin birinci şəxsi postunu qalmaqallı prezident Corc Buşdan təhvil alarkən ABŞ-ın global imici ciddi şəkildə zədəli idi. Antiterror savaşı, Əfqanıstan və İraqda müharibənin gətirdiyi uğursuzluqlar, müsəlman şərqində, bütövlükdə dünyada ABŞ-ın imicinə ciddi zərbə olmuşdu. Üstəlik, başlayan global iqtisadi böhranın gətirdiyi gərginliklər, Gürcüstan müharibəsindən sonra Rusiya ilə münasibətlərdə gərginlik vardı.

Hakimiyyətə gəldikdən dərhal sonra Türkiyəyə, daha sonra Misirə səfər edən Obama müsəlman dünyasına sülh mesajları verməklə ABŞ-ın Buşdan sonra müsəlman dünyasında yeni siyasi xətt yürüdəcəyini ortaya qoydu. Eyni zamanda Barak Obama İraq və Əfqanıstandan Amerika ordusunu çıxaracağına söz verdi və sonrakı illərdə bu vədini reallaşdırdı.

Ancaq təbii ki, Obamanın ən böyük uğuru dünya çapında ciddi hadisəyə çevrilən 3 hadisə idi. Bunlar: "əl-Qaide" terror təşkilatının lideri, 10 il axtanışda olan Üsəma bin Ladenin məhv edilməsi, İranda 36 il davam edən və son 12 ildə müharibə həddinə çatan münasibətlərin diplomatik danışıqlar yolu ilə nizama salınması və nəhayət, 50 ildən artıqdır davam edən Kuba ilə gərginliyin ortadan qaldırılması. Yeri gəlmişkən, qeyd edək ki, artıq Kubanın Vaşinqtonda səfirliyi ötən gündən fəaliyyətə başlayıb. Vaşinqtonda yerləşən Kubanın ABŞ-dakı maraqlarını təmsil edən ofisin binası qarşısında Kuba dövlət himninin sədalari altında Kuba bayrağı ucaldılıb.

Qeyd edək ki, ABŞ və Kuba arasında diplomatik münasibətlər 1961-ci ildə Karib böhranı zamanı dayandırılıb. Həmin vaxt Kubada qurulan sosi-

alist respublikasının müdafiəsi adını altda, əslində isə ABŞ-ın Türkiyəyə "Yupiter" raketləri yerləşdirməsinə cavab olaraq SSRİ adaya ballistik raketlər yerləşdirmək qərarı "soyuq müharibənin" ən gərgin mərhələsinin başlamasına səbəb olmuşdu. Karib böhranından sonra Kuba və ABŞ arasında diplomatik münasibətlər dayandırılıb, hətta kəskin düşmənçilik ritorikası davam edib,

randa ABŞ səfirliyinin ələ keçirilməsi və 65 nəfər səfirlik əməkdaşını girov saxlaması əməliyyatından sonra ABŞ ordusu İran ərazisinə ordu yeridib, ancaq səhrada başlayan amansız fırtına əməliyyatın dayandırılmasına səbəb olub. Bundan sonrakı müddətdə ABŞ və İran arasında diplomatik münasibətlər dayandırılıb, birbaşa qarşıdurma olmasada. Hər iki ölkə Yaxın Şərqdə -

məsindən sonra nüvə danışıqları intensivləşib və həmin ilin noyabrında aralıq sazişi imzalanıb, bu ilin aprelinde isə razılaşma əldə olunub. İyulun 14-də tərəflər yekun sənəd üzərində razılığa gəliblər.

Obamanın hakimiyyəti dönməndə ən ciddi uğurlarından biri də bin Ladenin ələ keçirilməsidir. Bu hadisə həm daxili ictimai rəyde, həm də beynəlxalq səviyyədə ABŞ prezident-

Obamanın üç böyük uğuru: bin Laden, Kuba və İran...

2016-cı ildə prezident postunu təhvil verəcək Barak Obama ABŞ-ın illər uzunluğunda həll olunmayan üç mühüm problemini çözməklə tarixə düşdü

hər iki ölkənin paytaxtında yalnız maraqlar bölməsi fəaliyyət göstərib.

Ancaq Obamanın prezidentliyi dönməndə Vaşinqton Kuba ilə diplomatik danışıqları bərpa edib. Nəhayət, ötən il danışıqlar müsbət nəticə verib və tərəflər diplomatik münasibətləri bərpa etmək haqda razılığa gəliblər.

Ötən həftə isə Obama daha bir ciddi uğura imza atdı. Vaşinqton 36 illik gərgin münasibətlər, hətta bir zamanlar savaşı vəziyyəti dönməni arxada qoyaraq İranda nüvə məsələsində anlaşdı. Məsələ burasındadır ki, şah dövründə İran Vaşinqtonun Yaxın Şərqdə ən yaxın müttəfiqi olub. Ancaq 1979-cu il İslam inqilabından sonra İranda hakimiyyətə gələn islamçılar ABŞ-ı əsas düşmən elan ediblər. İnqilabdan az sonra Teh-

Livanda, İraqda, Suriyada münaqişələr zamanı savaşaın tərəfləri dəstəkləməklə, faktiki, savaşı vəziyyətində olublar. İranın nüvə enerjisi əldə etmək çalışmalarını başlatması Vaşinqtonla Tehran arasında qarşıdurmanı yenidən gərginləşdirib. 2002-ci ildən sonra ABŞ BMT TŞ və Qərb ölkələrinin xətti ilə İranın nüvə fəaliyyətini dayandırmaq üçün sanksiyalar tətbiq edib. Corc Buş dönməndə isə global antiterror müharibəsi zamanı ABŞ prezidenti İrani "şər üçbucağına" daxil edib, 2007-ci ildə isə Vaşinqtonda Tehrana hərbi müdaxilə gündəmə gəlib. Ancaq Obamanın hakimiyyəti dönməndə qarşıdurma səngiyib. İlk olaraq 2011-ci ildə Omanda İran və ABŞ heyətləri arasında gizli danışıqlar başlayıb. 2013-cü ilin yayında "isləhatçı" Həsən Ruhanınin seçil-

tinin uğuru kimi qiymətləndirilir. 1980-ci illərdə SSRİ-nin Əfqanıstana müdaxiləsi zamanı könüllü cihadçı qrupların maliyyə dəstəkçilərindən olan Səudiyyə əsilli bin Laden Taliban Əfqanıstanda hakimiyyəti ələ keçirdikdən sonra "əl-Qaide" terror təşkilatı vasitəsilə 1998-ci ildə Afrikada Keniya və Tanzaniyada terror hücumları həyata keçirməklə ABŞ-la düşmənçiliyini ortaya qoymuşdu. 2001-ci ilin 11 sentyabrında bin Ladenin maliyyələşdirdiyi terrorçuların Nyu Yorkda "əkiz qüvvələr"i partlatması və daha iki təyyarənin qaçırılması nəticəsində 3 mindən çox insan ölüb. Bu hadisədən sonra BAŞ bütün dünyada "əl-Qaide"yə qarşı savaşı başlatdı, Əfqanıstan və İraqı işğal edib. Ancaq bütün bu savaşlar və əməliyyatlar nəticəsində təşkilatın lideri bin Ladeni yaxalamaq mümkün olmayıb. Terror liderini yalnız 2011-ci ildə ələ keçirmək mümkün olub.

2011-ci il mayın 2-də yerli vaxtla gecə saat 1-də ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin xüsusi əməliyyatı və xüsusi təyinatlıların iştirakı ilə keçirilən əməliyyat nəticəsində bin Ladenin gizləndiyi Pakistanın Abbotabad şəhərciyi yaxınlığındakı villaya hücum təşkil olunub. Hücum nəticəsində bin Laden öldürüldü. Onun cəsədinin 24 saat sonra Oman yaxınlığında dənizə atıldığı bildirilir. Lakin bu məlumatın özü şübhəlidir.

Sadaladığımız 3 hadisə yalnız ABŞ dövlətinin maraqları baxımından deyil, həmçinin dünyada mühüm siyasi hadisə olaraq qiymətləndirilir. Barak Obama sələfləri ilə müqayisədə 3 böyük problemi həll etmiş dövlət başçısı kimi tarixə düşəcək.

□ KƏNAN

Türkiyədə terroru qadın paltarı geyinən kişi törədib

Partlayışda istifadə olunan bomba Rusiya istehsalı olan TNT növlü partlayıcı maddə olub

İyulun 20-də Türkiyənin Suruç bölgəsində 32 nəfərin ölümünə səbəb olan terroru törədən kamikadzenin kimliyi bəlli olub. Azvision.az bildirir ki, canlı bomba Adıyaman bələdiyyəsində qeydiyyatda olan 20 yaşlı Şeyx Əbdülrehman Alagöz olub. İlk ehtimala görə, o, qadın paltarı geyinərək HDP-nin 5 iyunda Diyarbəkirdə baş tutan mitinqinə qoşulub. Eyni zamanda hadisə yerində kriminalistlərin apardığı araşdırma nəticəsində məlum olub ki, terrorçu ölənlərin sayının çox olması üçün bədəninə kiçik dairəvi formada olan xüsusi metallar yerləşdirib. Həmin metal dairəciklərin üzərinə zəhərli maddələr vurulub.

Partlayışda istifadə olunan bombanın hansı ölkəyə aid olduğu məlum olub. Avropa.info xəbər verir ki, istintaqın ilkin araşdırmasına görə, partlayışda istifadə olunan bomba Rusiya istehsalı olan TNT növlü partlayıcı maddə olub.

CHP-nin sədr müavini Vəli Ağbaba Suruç rayonundakı partlayışda Türkiyə kəşfiyyatının rəhbəri Hakan Fidanı təqsirkar hesab edərək onun istefa verəməsinin lazım olduğunu bildirib. Vəli Ağbaba partlayışın hökumətin xarici siyasətinin səhv yönləndirilməsi nəticəsində baş verdiyini bildirib. V.Ağbaba deyib: "Təəssüf ki, son dövrlərdə izlənilən siyasi addımlar səbəbi ilə belə bir hadisə yaşandı. Bu hadisə AKP-nin və Türkiyə kəşfiyyatının (MİT) izləmiş olduğu Suriya siyasətinin nəticəsi və məhsuludur. 2012-ci ildə Reyhanlıda 52 vətəndaşımız həlak oldu, bu gün də 31 gəncimiz öldürüldü. Təəssüf ki, MİT bunları görə bilmədi. Elə buna görə də kəşfiyyat rəhbəri və daxili işlər naziri istefa verməlidir".

Türkiyənin baş naziri Əhməd Davudoğlu Ankarada keçirdiyi mətbuat konfransında terror aktını törədən İŞİD-ə qarşı bütün lazımı tədbirlərin görülməsinin davam edəcəyini deyib: "Terrorizm hadisəsi ilə üz-üzəyik. Bizdə günahkarların tapılması və cəzalandırılması üçün iradə var". BBC-nin Yaxın Şərq üzrə müxbiri Jim Muirın sözlərinə görə, Türkiyə İŞİD qruplaşmasının fəaliyyətinə göz yummaqda günahlandırılırdı. Amma son zamanlar yaraqlılara qarşı etdiyi güclü basqılar bu partlayışın baş verməsinə səbəb ola bilər.

Hadisədən sonra İstanbulda və Ankarada etiraz aksiyaları baş tutub. Etirazçılar prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanı ittiham edən şüarlar səsləndiriblər. Polis etirazçılara qarşı su şirnaqlardan, gözyaşardıcı qazdan və rezin güllələrdən istifadə edib.

Ağ Evin mətbuat katibi hücumu pisləyərək "Türkiyə dövləti və türk xalqı ilə həmrəyliyini" ifadə edib.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Türkiyədə baş verən terror hadisəsinə münasibət bildirib.

BMT-nin baş katibi Pan Ki Munun bəyanatında deyilir ki, mülki insanların hədəf alındığı terror hadisəsinin heç bir əsası ola bilməz.

Şanlıurfa vilayətinin Suruç rayonunda törədilən terror aktı zamanı ölənlərin qohumlarına, türk xalqına və Türkiyə hökumətinə başsağlığı verən BMT rəsmisi hücumu törədənlərin ən yaxın vaxtda yaxalanacağına və ədalət qarşısına çıxarılaacağına ümid etdiyini deyib.

Azərbaycan XİN Türkiyədə törədilmiş terror aktını pisləyən məlumat yayıb.

APA-nın məlumatına görə, məlumatda bildirilir: "Biz Türkiyənin Şanlıurfa vilayətinin Suruç rayonunda törədilmiş terror aktını qəti şəkildə pisləyirik. Bu terror aktının qurbanı olmuş şəxslərin ailələrinə və qardaş Türkiyə xalqına dərin hüznə başsağlığı verir və yaralananların tezliklə şəfa tapmasını diləyirik.

Terrorizmdən əziyyət çəkən dövlət kimi, terrorizmin bütün forma və təzahürlərini kəskin şəkildə qınayır və qardaş Türkiyə ilə həmrəyliyimizi bir daha vurğulayırıq".

□ Aygün MURADXANLI

ABŞ və Rusiyanın Qarabağ rəqabəti nə vəd edir?

İran məsələsində ortaq olan Kreml və Vaşinqtonun bu məsələdə sinxronluq göstərməməsinin əsas səbəbi; XİN başçıların qəfil Moskva görüşünün yeni detalları var; Putin doğrudanmı növbəti "Qarabağ sammiti" hazırlayır?

Ötən həftə Azərbaycan xarici işlər naziri Elmar Məmmədov Moskva qəfil səfər etdi. Artıq bəllidir ki, belə bir səfər qabaqcadan planlaşdırılmayıb. Hər halda, bu səfər haqqında ictimaiyyətə heç bir bilgi verilməmişdi. Maraqlıdır ki, təxminən ayarım öncəki səfərdən fərqli olaraq bu dəfə Məmmədovun rusiyalı həmkarı Sergey Lavrovla görüşündən sonra sonuncu bəzi nikbin açıqlamalar səsləndirdi. Rusiya XİN başçısı münaqişənin nizamlanması üçün danışıqlar prosesini intensivləşdirməyin vaxtı çatdığını və Kremlin tərəflərin nəticə əldə etməyə hədəfləndiyini nəzərə alaraq bu prosesə kömək etməyə hazır olduğunu söylədi.

Daha bir mühüm detal Lavrovun Məmmədovdan sonra Ermənistan xarici işlər naziri Edvard Nalbəndyanla da telefonda Qarabağ mövzusunun müzakirə edilməsi oldu. Bu da bəzi siyasi müşahidəçilərdə belə təəssürat yaratdı ki, Rusiya yeni bir Qarabağ sammiti hazırlayır.

Ancaq 21 illik danışıqların təcrübəsi göstərir ki, bu cür "birtərəfli" sammitlər, - istər Rusiya tərəfindən təşkil olunsun, istərsə də ABŞ - effektiv olmur. İranın nüvə dosyesi ilə bağlı əldə edilən Vyana anlaşması da təsdiqlədi ki, yalnız beynəlxalq güclər çəkici eyni zindana vuranda bu qəbildən konfliktli məsələləri dinc yolla tarixin arxivinə göndərmək olar.

Təsədüfi deyil ki, Azərbaycan xarici işlər naziri İranın nüvə proqramına dair uzun illər-

dir davam edən danışıqların, nəhayət, müsbət nəticə verdiyini xatırladaraq bunun Qarabağ münaqişəsinin də həllinə ümid yaratdığını qeyd edib.

Məlumdur ki, son vaxtlar prezidentlərin görüşünə ABŞ səviyyəsində təşəbbüslər göstərilir. Növbəti belə bir təmasın Nyu-Yorkda baş tutacağı gözlənilir. Ancaq təkrar edirik, növbəti belə "birtərəfli" sammit də səmərəsiz yekunlaşa bilər. Hər halda, Rusiya təşəbbüskarlığın Ukraynaya görə gərgin münasibətlərdə olduğu Amerikaya keçməsinə isti baxmır və onu qabaqlamağa çalışır. Olsun. Təki Qarabağ nizamlanması uğrunda "yarış" konfliktin həllinə yardımçı oldun, böyük müharibə riskini aradan qaldırsın, bölgədə daimi və ədalətli sülhün bərqərar olmasına sanballı

töhfə versin, nəinki Qarabağa görə regiona "nifaq alması"na çevrilsin.

Əfsus ki, pozitivə inam azdır. Çünki Moskva və Vaşinqton İran məsələsindəki kimi Qarabağ məsələsində də çəkici eyni zindana vurmaq iradəsindən çox uzaq görünür. Siyasi iradə göstərsələr, əlbəttə ki, kardinal irəliləyiş mümkündür və İranla bağlı diplomatik uğur da nümayiş etdirdi ki, Ukrayna böhranı kimi heç bir başqa problem onlara mane ola bilməz.

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri isə iki gündür regiondadırlar. Səfərdə əsas

məqsədin sentyabrda Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşünü hazırlamaq olduğu bildirilir.

Lakin politoloq Qabil Hüseynli mediaya müsahibəsində deyib ki, Moskva xarici işlər nazirlərinin görüşü daha ciddi detallar üzərində qurulub. O əmindir ki, Dağlıq Qarabağ məsələsi ətrafında bir rəqabət mühiti formalaşdırılıb: "Belə görünür ki, Qərblə Rusiya Dağlıq Qarabağ məsələsi üzərində bir növ rəqabətə girib. Hər halda, Rusiyanın Dağlıq Qarabağ məsələsi üzərində təxminən bir müddət bundan öncəki açıq bəyanatları, xüsusən də ardınca Elmar Məmmədovun

Moskvada çox yaxın zamanlarda məsələnin həll olunmasının vacibliyi ilə bağlı fikir səsləndirməsi sözün əsl mənasında prosesin yerindən tərpendiyini deməyə əsas verir. Amerikalı həmsədrin Dağlıq Qarabağ və onun ətrafındakı 7 rayonun qaytarılmasına dair bir neçə gün öncəki bəyanatı və bunun Vaşinqtonun mövqeyi olmasını bildirməsi, bununla paralel, Almaniyada Bundestağının Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə dair qətnamə çıxarması ona dəlilətdir ki, Qərb Bakının Rusiyaya tərəf meyillənməsi və Qarabağ probleminin həllində Moskvanın təşəbbüsü ələ almasından narahatdır. Hazırda bir rəqabət mühiti formalaşdırılıb. Ancaq bunun həqiqətən sağlam rəqabət olmasını çox arzulardıq".

Bu arada Lavrov-Məmmədov görüşünün yeni detalları bəlli olub. ("Turan"). Diplomatiya mənbələrin məlumatına görə, tərəflər Qarabağ məsələsində savayı digər istiqamətlər üzrə - "regional sahədə, BMT, ATƏT-də, Xəzərdə və digər formatlarda" ikitərəfli münasibətləri dərinləşdirmək niyyətlərini ifadə ediblər. Lavrov qeyd edib ki, əlaqələrin intensivləşdirilməsi "yay tətilindən sonra" başlayacaq - sentyabrda Yekaterinburqda ticari-iqtisadi əməkdaşlıq üzrə hökumətlərarası komissiyanın iclası, regionlararası forum keçiriləcək. "Sentyabrda Rusiya Sverdlovsk şəhərində böyük silah və hərbi texnika sərgisi təşkil ediləcək. Azərbaycan nümayəndələrini də gözləyirik" - Lavrov deyib.

Bakı Sərkisyanın cavabını verdi

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanın Avropa İttifaqı Şurasının sədri Donald Tusklə keçirdiyi mətbuat konfransında səsləndirdiyi fikirlərə münasibət bildirib.

H.Hacıyev deyib ki, Azərbaycan və Ermənistanla münasibətlərdə diferensial yanaşmanın tətbiq olunmasına çağıran Ermənistan prezidenti əslində mövcud həqiqəti etiraf edir: "Əlbəttə, işğalçı və təcavüzkar dövlət olan Ermənistanla işğala məruz qalan dövlət olan Azərbaycan arasında fərq qoyulmalıdır. BMT nizamnaməsinə uyğun olaraq, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünə ikili standartlardan kənar beynəlxalq hüquqi qiymət verilməli və Ermənistanın "cəzasızlıq" sindromuna son qoyulmalıdır. Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin "Çıraqov və digərləri Ermənistanla qarşı" işi üzrə çıxardığı qərar işğalçı dövlət kimi Ermənistanın məhz hüquqi məsuliyyətini müəyyən edən fundamental sənəddir".

Onun sözlərinə görə, 100 ilə yaxın dövr ərzində Avropanın edə bilmədiyi birinci Avropa Oyunlarını uğurla təşkil edən Azərbaycan Olimpiya idealları və "Olimpiya barışı" fəlsəfəsinin bütün Avropada, o cümlədən Cənubi Qafqazda təşviqinə əsaslı töhfə vermiş oldu: "Avropa

Oyunları ərəfəsi və dövründə qoşunların təmas xətti və Ermənistan-Azərbaycan sərhədi boyunca atəşkəsi pozmaqda davam edən Ermənistan Olimpiya idealları və sivil dəyərlərdən tamamilə kənar olduğunu bir daha sübut etdi. Sülh və barışıq rəmzi olan Ramazan bayramında belə, Ermənistan atəşkəsi pozmaqda davam edən Ermənistan Olimpiya idealları və sivil dəyərlərdən tamamilə kənar olduğunu bir daha sübut etdi.

Sülh və barışıq rəmzi olan Ramazan bayramında belə, Ermənistan atəşkəsi pozmaqda davam edən Ermənistan Olimpiya idealları və sivil dəyərlərdən tamamilə kənar olduğunu bir daha sübut etdi.

Rusiya avontürüst və iş adamı German Sterliqov Moskvadan Dağlıq Qarabağdakı ailəsinin yanına qayıdıb. Sterliqov Moskvada olduğu müddətdə hüquq-mühafizə orqanları ona heç bir maraq göstərməyiblər, bu səbəbdən milyarder Şuşadakı ailəsinin yanına geri dönüb. Sterliqov iddia edib ki, bunu Azərbaycan və Rusiya KİV-lərindəki "böhtanlara" cavab vermək üçün edib.

Xatırladaq ki, rus milyarder işğal altındakı Qarabağa icazəsiz gəldiyindən Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi onu "arzuolunmaz şəxs" elan edib və adını "qara siyahı"ya salıb. Rus millətçiləri ilə işbirliyində olduğu iddia edilən bu şəxs nədənsə Rusiyada hər hansı təzyiqlə üzləşmədi və sərbəst şəkildə yenə işğal altındakı Azərbaycan ərazilərinə döndü. Bu da ondan xəbər verir ki, o, əslində hansısa layihəni həyata keçirir və burada Kremlin də konkret maraqları var.

XİN-in mətbuat katibi Hikmət Hacıyev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında dedi ki, rəsmi Bakı Sterliqovun Qarabağa ilk səfəri zamanı mövqeyini açıqlayıb: "Hiss olunur ki, o, publikaya və reklama işləyən adamdır. Bu mənada əlavə reaksiyamız onun reklamına xidmət edir. Ona görə də hələ gözləmə mövqeyi tutmuşuq. Görək Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarının işi necə qurtaraçaq. Çünki orda da bununla bağlı bir sıra fikirlər var, cinayət işində, hər hansı epizodlarda adı hallanır. Gözləyirik ki, məsələ necə bitir". Sterliqovun Azərbaycanı hədələməsinə gəldikdə, XİN sözcüsü dedi ki, bu adam rəsmi

şəxs olmadığı üçün onun dediklərinə hansısa cavab verilməsi məqsəduyğun sayılmır.

Qarabağa Rusiyadan köç edənlərin sayı barədə konkret statistikanın olmadığını vurğulayan Hacıyev qeyd etdi ki, hazırda rəsmi Bakının "qara siyahı"sında 472 nəfərin adı var: "Bunların əksəriyyəti gəlib-gedən xarakteri daşıyır. Bəziləri erməni lobbisi, erməni diasporunun təsiri altında olan şəxslərdir. Amma daimi əsasda orada qalma halı ancaq Suriyadan olan erməni əsilli şəxslərdə özünü göstərir. Bir sıra başqa regionlardan erməni əsilli şəxslərin məskunlaşması halı da var. Biz say əmsalını dövlətlər üzrə deyil, fərdi şəxslər üzrə aparırıq. Dövlətlərin əksəriyyəti tərəfindən öz vətəndaşlarına Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə getməmək barədə tövsiyə verilib və bu, XİN-lərin sayında da öz əksini tapıb. Fərdi şəxslər tərəfindən bu addımlar atılırsa, artıq fərdi məsuliyyətdən söhbət gedir. Biz də onlara daha çox fərdi əsaslarla yanaşmağa çalışırıq".

Sterliqov Şuşada qanunsuz olaraq yaşamaqda davam etsə, rəsmi Bakı sadəcə

Şuşaya qaçan milyarder siyasi oyunlara qoşulub

Arzu Nağıyev: "Rusiya tərəfi bütün beynəlxalq normalara riayət etməli və Sterliqov məsələsinə son qoymalıdır"

Hikmət Hacıyev: "Məsələ diqqət mərkəzindədir"

German Sterliqov

susacaq mı? H.Hacıyev: "Xeyr, hazırda məsələ araşdırılır. Araşdırmanın nəticəsindən asılı olaraq növbəti tədbirlər görülməkdir. Sadəcə olaraq, hadisələri ertələyib hər hansı şərh vermək istəmirik. Amma məsələ diqqət mərkəzindədir".

XİN təmsilçisi onu da əlavə elədi ki, E.Məmmədyanın Moskva səfərində bu məsələ müzakirə mövzusu olmayıb. Eyni zamanda H.Hacıyev Bakının Rusiya ilə bağlı

məsələlərə ehtiyatlı yanaşdığı barədə iddiaları qəbul etmədi: "Azərbaycanın mövqeyi prinsipial xarakter daşıyır və bu mövqə ölkəmizin qanunlarına əsaslanır. Vətəndaşlığından asılı olmayaraq, Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə qanunsuz səfər edən hər bir şəxs "arzuolunmaz şəxslər" siyahısına daxil edilir. Hətta burada bir hal da var ki, Slovakiya vətəndaşı Mikloşka barəsində XİN-in qaldırdığı məsələ ilə bağlı

Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğu tərəfindən cinayət işi də açılıb".

Politoloq Arzu Nağıyev deyir ki, əvvəlcədən də Sterliqovun işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərinə biznes qurmaq üçün gəlməsi inandırıcı deyildi: "Yəqin ki, milyardlarla sərvət sahibi olmuş bu şəxs beynəlxalq normalardan və hüquqdan xəbərdardır. Nəticə budur ki, bu şəxs işğal olunmuş ərazilərə biznes qurmaq üçün gələ biləcək və bu biznesin perspektivi yoxdur. Dağlıq Qarabağ münafiqəsi hərbi və ya sülh yolu ilə həll edilərsə, torpaqlar azad olunarsa, Sterliqovun quracağı biznesin əqibəti məlumdur ki, yaxşı olmayacaqdır. Yeni məntiqlə bu şəxs hansısa maliyyə və digər məxinasiyalardan, dələduzluqdan qaçaraq nəzarətsiz ərazidə kölgələnmək istəyir".

A.Nağıyev Sterliqova qarşı Rusiyada cinayət işinin

başlanmasını da vurğuladı: "Digər tərəfdən, ola bilsin ki, o, qondarma quruma hansısa investisiya qoymaq adı ilə çirkli pullarını yuyur. Yeni müharibə şəraitində və ya hər hansı silahlı münaqişə baş verərsə, həmin çirkli pullar silinəcək. Sterliqovun qayıdışı da bir siyasi gediş kimi qiymətləndirilə və digər biznesmenlərə "örnek" kimi xarakterizə oluna bilər. Onun öz sözlərinə görə, guya xristian həmrəyliyi nümayiş etdirir. Nəticə budur ki, onu göndərən şəxslər və ya təşkilatlar sanki bir yoxlama-kəşfiyyat tədbirləri keçirir. Düşünürəm ki, Rusiya tərəfi bütün beynəlxalq normalara riayət etməli və Sterliqov məsələsinə son qoymalıdır. Çıxışlarından da hiss edilir ki, Sterliqovun açıqlamaları heç bir məntiqə və hüquqi normalara söykənməyən boş danışıq və sayıqlamadan başqa bir şey deyil".

□ E.PAŞASOY

"Anlaşma çox güman ki, olacaq..."

"Türk axını" hara gedir?- kəskin bəyanatların pərdəarxası...

"Türk axını" layihəsi ilə bağlı müzakirələr kəskinləşir. Türkiyə Rusiyanın təklifi ilə razılaşmadığını deməklə münasibətlərə daha sərt şəkildə gərginlik gətirib. Türkiyənin energetika və təbii sərvətlər naziri Taner Yıldız "Qazprom" şirkəti ilə Rusiya qazını Ukraynadan yan keçməklə Avropaya çatdırılmalı olan "Türk axını" layihəsinə dair danışıqları şərh edərkən mühüm açıqlama verib. "Moskva bizi yalnız tranzit ölkə kimi görür. Bunun bizim üçün heç bir mənası yoxdur. Biz birgə ixrac sisteminin yaradılmasında maraqlıyıq",- deyərək vurğulayıb.

T.Yıldız bu məsələyə dair razılaşmanın əldə olunduğunu bildirib. Amma əlavə edib ki, Rusiya bu məsələdə geri addım atıb. Türkiyəli nazirin sözlərinə görə, "Türk axını" həm Moskvanın, həm də Ankaranın maraqlarına cavab verməlidir: "Biz maraqlarımıza təhdid yaradan gü-

zəştlərə heç vaxt razı olmayacağıq". T.Yıldız əlavə edib ki, bu problem yalnız qaza görə güzəştlərin verilməsi ilə həll oluna bilməz.

Nazirin sözlərinə görə, ölkə "Türk axını" layihəsinin həyata keçirilməsi məsələsində "Qazprom"a güzəşt etməyəcək.

Bir müddət əvvəl bildirilib ki, "Türk axını" dəniz qaz kəmərinin Rusiyadan Türkiyənin qərbinə ilk qolu 2016-cı ilin sonlarında işə salınmalıdır. O, Türkiyənin qərbinin Ukrayna tranziti yerinə təchiz edilməsinə yönələcək. Növbəti üç qol mərkəzi və cənubi Avropa ölkələrinə qaz ixracının Ukrayna tranziti ilə əvəz olunması üçün nəzərdə tutulub. Qaz kəmərinin gücünün ildə 60 mlrd. kubmetrə qədər təşkil edəcəyi nəzərdə tutulurdu. "Türk axını"nın tikintisi barədə qərar 2014-cü ilin dekabrında bağlanmış "Cənub axı-

Natiq Cəfərli

ni" layihəsi üzrə işlər dayandıran sonra qəbul olunub. Bu kəmərin illik ötürmə gücü 60 milyard kubmetr təşkil edəcək.

Ekspert Natiq Cəfərli musavat.com-a bildirib ki, əslində Türkiyə ilə Rusiya arasında qaz məsələsində ciddi, hətta kifayət qədər kəskin dialoqun mövcudluğu bir ticarət anlaşmasında üstün mövqelərin qazanılmasına xidmət edir: "Türkiyə anlayır ki, Rusiya Ukrayna üzərindən qazın böyük bir hissəsinin Avropaya nəqlində maraqlı deyil və bu marşrutu dəyişmək istəyir. Bununla həm Ukrayna qarşısında bu ölkəyə iqtisadi zərbə vurmağı düşünür. Həm də gələcəkdə Ukraynadan asılılığını azaltmağa çalışır. Bunu Tür-

kiyə çox gözəl başa düşür və Rusiyanın bu istəyini maksimal dərəcədə özünə sərf edən şərtlər daxilində həyata keçirməyə üstünlük verir. Yəni Türkiyənin istədiyi tək tranzit ölkə olmaq deyil. Əlbəttə ki, Taner Yıldız tranzitdən heç bir xeyir götürməmək deməklə tam həqiqəti söyləməyib. Tranzit ölkə kimi Türkiyə kifayət qədər xeyir götürəcək. Amma söhbət ondan gedir ki, Türkiyə tək tranzit ölkə olmaq istəmir. Rusiyadan aldığı qazın bir hissəsini özü satışı çıxarmaq imkanlarını qazanmaq istəyir. Burada mənə elə gəlir ki, Türkiyə ilə Rusiya arasında çəkişmənin əsas məqsədi bundan ibarətdir".

Ekspertin sözlərinə görə, Rusiya isə Türkiyəni an-

caq tranzit ölkə kimi düşünür və öz qazını Türkiyə-Avropa sərhədində, sonra qaz mərkəzində türk şirkəti tərəfindən Avropa ölkəsinə satılmasını və müqavilələrin bağlanmasını istəyir: "Burada hər iki tərəfin öz ciddi maraqları var. Danışıqların da belə kəskin olması bu maraqların təminatına xidmət edir. Düşünürəm ki, hər iki ölkəyə sərf edən kifayət qədər böyük məqamlar var orada. Sonunda anlaşılacaq. Rusiya da Ukraynadan canını qurtarmaq istəyirsə, obrazlı desək, Türkiyəyə möhtacdır və Türkiyə üzərindən bu işi görməlidir. Ona görə də hər iki tərəfin kəskinliyi kifayət qədər güzəşt qoparmağa hesablanmış addımlardır. Ona görə də "Türk axını"nın gələcəkdə realizə olunması şansı kifayət qədər yüksəkdir. Dediğim kimi, hər iki ölkəyə ciddi şəkildə sərf edən məsələlər var. Türkiyə bu səbəbdən danışıqlarda daha kəskin mövqə qoyub. Düşünürəm ki, bu kəskin mövqenin qoyulmasının əsas məqsədi çox güzəşt qoparmağa çalışmaqla bağlıdır. Anlaşma da çox güman ki, olacaq".

□ RÖYA

"Gəncəbank" rəhbərindən şikayətlər araşdırılmamış qalıb

Vəkil və müvəkkili prezidentə, baş prokurora müraciət etdi

"Gəncəbank" rəhbəri Pərvanə Novruzovanın əməllərindən zərərçəkən Natalya Kərimova və onun vəkili Ceyhun Yusifov prezidentə və baş prokurora müraciət ediblər. N.Kərimova yazır ki, P.Novruzova ona olmanın işgəncələr verərək mülklərini zorla ələndən alıb. Bununla bağlı dövlət orqanlarına dəfələrlə məktub yazsa da, məsələ faktiki olaraq araşdırılmamış qalıb.

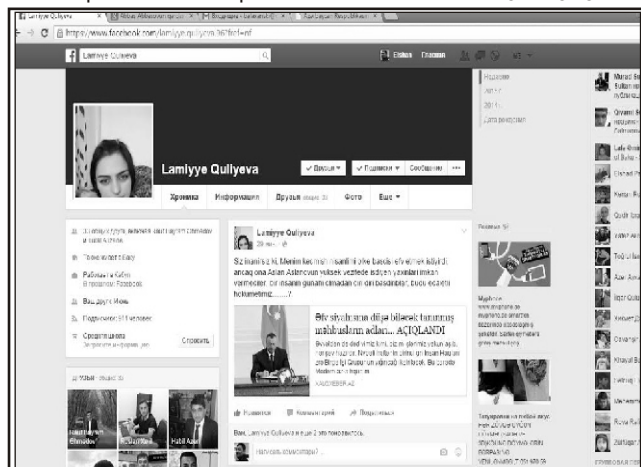
"Etdiyim müraciətə Gəncə Şəhər Prokurorluğu 28 aprel 2015-ci ildə 52547 nömrəli məktubla cavab verib. Məktubun ikinci abzasında qeyd edilir ki, mülklərim əlimdən alınarkən etdiyim şikayətdən sonra materiallar toplanıb. Material əsasında 9 oktyabr 2001-ci ildə Pərvanə Cəmil qızı Novruzova barəsində Cinayət Məcəlləsinin 158.2-ci (hüquqi şəxslərin binalarının (otaqlarının) toxunulmazlığını pozma) maddəsinə əsasən cinayət işi başlanıb və istintaq aparılıb. Məktubda qeyd olunur ki, guya rəhbəri olduğum "Gözəl Esmira" firması ilə "Gəncəbank" arasında o vaxtkı pulla 270 milyon manat kredit müqaviləsi bağlanmış və girov kimi "Gözəl Esmira" firmasının mülkiyyətində olan Gəncə şəhəri, Xətai küçəsində yerləşən "Nataşa" gözəllik salonu girov qoyulub. Halbuki həmin gözəllik salonu firmanın yox, mənim şəxsi mülkümüdü. Gəncə Prokurorluğunda istintaq edilən həmin cinayət işi Pərvanə Novruzovanın diktəsi ilə və təqdim etdiyi saxta sənədlər əsasında birtərəfli qaydada araşdırılıb. Mənə qarşı haqsızlıqlara son qoyulmasını, işin hörmətli prezident və baş prokurorun nəzarətinə götürülərək araşdırılmasını xahiş edirəm. İnanıram ki, prezidentin nəzarəti, baş prokurorun müvafiq göstərişi məmurların mənə, qızıma qarşı olan zorakılıqların, əmlaklarının zəbt olunmasını ört-basdır etmək istəyinin qarşısını alacaq".

N.Kərimovanın vəkili Ceyhun Yusifov "Yeni Müsavat"a bildirib ki, müvəkkilinin çoxsaylı müraciətləri baxılmamış qalıb. İşin araşdırılması isə faktiki olaraq dayanıb: "Cənab prezidentə, baş prokurora müraciətimizin işin obyektiv həll olunmasına səbəb olacağına inanıram. Təəssüf edirəm ki, prezidentin çağırışlarına rəğmən məmurlar vətəndaşların hüquqlarının bərpasına tələsmirlər. İlham Əliyevin məmurlara ünvanladığı tənqidi müraciətlərdən sonra da vətəndaşların hüquqlarının bərpası yönündə addımlar atılmır. 2002-ci ildə "Gəncəbank" ASC Natalya Kərimovaya qarşı iddia qaldırıb. Lakin həmin vaxt N.Kərimova P.Novruzova tərəfindən ölkədən çıxarıldığına görə o, həmin iddiaya baxılarkən məhkəmədə iştirak edə bilməyib. Məhkəmə N.Kərimovaya məxsus əmlakların - "Nataşa" salonunun, Gəncə şəhərində 2 mənzilin bankın sərəncamına keçməsi haqda qiyabi qərar çıxarıb. 2015-ci il mayın 19-da çıxarılan qərarla "Gəncəbank" ASC-nin Natalya Kərimovaya qarşı iddiasının təmin edilməsi haqda 2002-ci ildə çıxarılan qiyabi qərar ləğv olunub. Həmin qiyabi

qərarda bizə məlum olmayan və bizdən xəbərsiz tərtib olunan müqaviləyə istinad olunurdu. Müqavilədə yazılıb ki, guya öhdəliyin təminatı kimi "Nataşa" salonu girov qoyulub və guya Natalya Kərimova ödəmə həyata keçirməyindən girov "öhdəliyin" təminatına yönəldilib. Bu, faktiki olaraq Natalya Kərimovaya məxsus salonun məhkəmə aktı ilə qanunsuz olaraq ələ keçirilməsi idi. Çıxarılan qətnamə ilə Natalya Kərimovaya məxsus olan və "Gəncəbank" İdarə Heyətinin sədri Pərvanə Novruzovaya keçməsinə dair hüquqi əsas yaratmış Kəpəz Məhkəməsinin 2002-ci il tarixli qiyabi qətnaməsi şikayətimiz əsasında ləğv olunub. Lakin bu günə qədər Natalya Kərimovanın əmlakları özünə qaytarılmayıb".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Lamiyə Quliyeva keçmiş nişanlısının əfv edilməməsindən yazdı

Saxlandı 4 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində ana olandan sonra azadlığa buraxılan Lamiyə Quliyeva keçmiş nişanlısı Vüqar Əliyevin əfv edilməməsinin səbəbi haqda status paylaşdı. Keçmiş məhkum facebook divarında yazdı: "Siz inanırsız ki, mənim keçmiş nişanlım ölkə başçısı əfv etmək istəyirdi, ancaq ona Aslan Aslanovun yüksək vəzifədə işləyən yaxınları imkan verəndilər, bir insanı günahı olmadan diri-diri basdırıblar, budur ədalətli hökumətimiz?"

L.Quliyeva həbsdən çıxandan sonra ona və keçmiş nişanlısına qarşı ittihamların da saxtalaşdırıldığını bəyan edib. Deyib ki, Şəmkinin keçmiş icra başçısı, sonradan kənd təsərrüfatı nazirinin müavini olmuş Aslan Aslanovun oğlu Ruslan Aslanovu onun namusuna toxunduğuna görə öldürüblər. Sonradan isə ittihamda saxtakarlığa yol verilərək qətlin guya torpaq mübahisəsinə görə baş verməsi yazılıb. L.Quliyevaya həbsdə olduğu müddətdə bir neçə saxta ittihamla üzleşib, onun həbs müddəti uzadılıb. Həbsdə iken ana olandan sonra onun işinə yenidən baxılıb və azad olunub. Bundan sonra onun keçmiş nişanlısı V.Əliyevin prezidentin əfv sərəncamı ilə azadlığa çıxacağı gözlənilirdi. Hətta son əfv fərmanında onun adının olması haqda da məlumatlar vardı. Amma verilən əfv fərmanında V.Əliyevin adı olmadı. Bu baxımdan L.Quliyevanın yazdığı statusda toxunduğu məqamların ciddi əsası olduğu görünür.

Xatırladaq ki, L.Quliyeva və onun nişanlısı olmuş V.Əliyev 2003-cü ilin mayında, o dövrdə Şəmkinin icra başçısı olan Aslan Aslanovun oğlu Ruslanı öldürməkdə suçlu biliniblər. L.Quliyeva 10 il, V.Əliyev isə ömürlük azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olublar. L.Quliyevanın həbs müddəti 2012-ci ildə 5 il 6 ay müddətinə uzadılıb. Əgər bu qərar olmasaydı, 15 yaşında həbs olunan məhkum qadın 2013-cü ilin mayında azad olunmalı idi. Belə iddialar var ki, L.Quliyevanın həbs müddəti A.Aslanovun sifarişi ilə uzadılıb.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Əsl 4G internet
55%-dək endirimlə!

Ətraf: ☎ 1111

AzerCell
4G
Tam gücü ilə!

«AzerCell»dən əsl 4G internet 55%-dək endirimlə!

Şirkət bütün abunəçiləri üçün yeni internet paketlərini istifadəyə verdi

Hər zaman abunəçilərinin maraqlarını nəzərə alan Azərbaycanın lider mobil operatoru «AzerCell» 16 iyul tarixindən etibarən internet paketlərində əsaslı endirim tətbiq edir. İndi «AzerCell» öz abunəçilərinə keyfiyyətli mobil internetlə yanaşı, həm də sərfəli paketlər təklif edir. Şirkət yeni daha sərfəli mobil internet paketləri istifadəyə verməklə, bütün abunəçilərini sevindirir. Yeni tarif paketlərinə görə, SimSim abunəçiləri 50 MB internet paketini cəmi 1 AZN-ə, 1 GB internet paketini isə 5 AZN-ə əldə edə bilər.

Paketin adı	Paketin Həcmi	Açar sözü	Qiymət (ƏDV daxil)
50 MB	50MB	50	1 AZN
500 MB	500MB	500	3 AZN
1 GB	1 GB	1000	5 AZN
5 GB	5GB	5000	10 AZN
10 GB	10GB	10000	15 AZN
Limitsiz	50GB	Limitsiz	30 AZN

Internet paketini aktiv etmək üçün abunəçi müvafiq açar sözünü 2525-ə göndərməli və ya telefonun ekranında *100* Internet Paketin açar sözü# YES yığmalıdır. Məlumat üçün bildirdik ki, Internet paketlərindən istifadə müddəti 30 gündür. 30 gün istifadə müddəti bitdikdə internet paket avtomatik yenilənir.

AzerCell-in bütün Fakturalı Xətt və Tələb1-liyi tarifi-nin abunəçilərinə isə Internet paketləri əlavə 20% endirimlə təklif olunur.

Onu da qeyd edək ki, irihəcmli paketlər (1 GB, 5 GB, 10 GB, Limitsiz) 30 gündən əvvəl bitdikdə internetdən istifadə 30 günlük istifadə müddətinin sonunadək pulsuz olur və paketdən əslilə olaraq əlavə trafikə fərqli sürət tətbiq olunur: 1 GB və 5 GB-lıq paketlərdə GPRS sürəti (64 Kbit/s-dək), 10 GB və Limitsiz paketlərdə isə EDGE sürəti (128 Kbit/s-dək).

«AzerCell» şirkəti bundan sonra da öz abunəçilərinin mobil internetdən sərfəli və rahat şəkildə istifadəsi üçün yeni məhsul və kampaniyalar yaratmaqda davam edəcək.

Daha ətraflı məlumat üçün news@mcs.az ail-to:news@mcs.az ünvanına müraciət edə bilərsiniz.

Əyləncəli, sürətli, asan!

Speak English

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv dinləyicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərsdən son dərəcə qədər ingiliscə danışmaq!
- ✓ Sözləri ezərləməklə deyil onları istifadə edərək öyrənmək!
- ✓ Danışmaq sürətli qrammatika bilgiləri əldə etmək!
- ✓ Əla tələffüz və güvənli danışmaq
- ✓ Real ingiliscə sərbəstlik

BONUS english EXPLOSION

İkinci kursumuz təqdimatından təbrik olaraq HODIYYO olunuz!

Baki şəhəri, Bünyat Sərdarov küç. 2, ev 2.
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(İçəri Şəhər metrosu, İran sahilininin yan)

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Ertos" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks hələqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Kisilər!!! Axırncı şans!!!

İsraill təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenoması (vazidə duyğunların əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün duyğunluq birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kisilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunclarm dərmanatsız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra

Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Ölkədə sahibsiz, xəstəlik daşıyıcıları olan itlərə qarşı müəyyən mübarizə tədbirləri həyata keçirilsə də, bu problem həllini tapmır. Bakının mərkəzində, ətraf kənd və qəsəbələrdə insanlar vaxtaşırı onların hücumuna məruz qalır. Əsasən də gecə saatlarında küçələrdə uluşan itlər əhali arasında böyük narahatlıq doğurur. Bu heyvanlar quduzluq xəstəliyinin yayılmasına səbəb olur, insanların fərdi təsərrüfatına zərər vururlar.

Sahibsiz itləri öldürülməlidir?

Sahibsiz itləri bəzən əhalinin gözü önündə güllələyir, onlara qarşı amansız davranırlar. Günün günorta çağında itlərin güllələnməsi insanlarda xof yaradır, azyaşlı uşaqlarda qorxuya səbəb olur. Bugünlərdə sosial şəbəkələrdə, mətbuatda itlərin güllə ilə öldürülərək yandırılması barədə video da yayılmışdır. Video cəmiyyətdə böyük əjətləyə təvədi. Heyvanlarla bu cür davranışların nəticəsində itlər daha da aqressivləşib insanlara hücum edirlər.

Avropa ölkələrinin təcrübəsində itlərlə mübarizə aparılır. Küçədəki bütün sahibsiz it və digər heyvanlar dövlət tərəfindən tapılıb müayinə edilir, vaksinasıya olunur. Küçə itlərinin qulaqlarına xüsusi nişanlar vurulur ki, bu da həmin heyvanın nəzarətdən keçdiyinə işarədir. Sahibsiz heyvanlarla qeyri-insani davrananlar ciddi cərimə olunurlar.

Və yaxud da sahibsiz itlərin məhv edilməsi üçün səssiz tapançalardan istifadə edilir. Belə tapançalar vasitəsilə itlərin bədənələrinə xüsusi dərmanlar vurulub zərərsiz hala gətirilir və tutularaq ətraf ərazilərə aparılır.

Bəs Azərbaycanda vəziyyət necədir? Ölkəmiz 2007-ci ilin mayında Heyvan Hüquqlarının Qorunmasına dair Avropa Konvensiyasına qoşulub. Heyvanlarla amansız davranıb onları şikəst edən və ya öldürən şəxslər İnzibati Xətalər Məcəlləsində nəzərdə tutulan qaydalara görə 500 manata-dək cərimə edilir.

Dövlət Baytarlıq Nəzarət Xidmətinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Yolçu Xanvəli "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, hazırda sahibsiz heyvanların mühafizəsi qanunvericilikdə nəzərdə tutulan qaydalara uyğun həyata keçirilir: "Sahibsiz heyvanlara qarşı mübarizə çərçivəsində cari ildə ilk dəfə olaraq peyvəndlənmə həyata keçirdik. Layihə bu ilin mart ayında yekunlaşdı. Sahibsiz heyvanların çoxluq təşkil etdiyi yerlərdə xüsusi qidalar qoyub, onların tərkiblərinə vaksinlər yerləşdirdik. Təxminən 10-15 gündən sonra hesabat verildi ki, həmin qidalar ətrafda olan bütün itlər tərəfindən qəbul edilib. Təxminən bu minvalla 50 min heyvan peyvənd edildi. Sahibli heyvanlarla birgə bu say 250 mindir. Sahibli itlər hər il qeydiyyatdan keçirilir və quduzluğa qarşı vaksinasıyası aparılır".

Bakının sahibsiz itlər problemi...

Yolçu Xanvəli: "Sahibsiz heyvanlar yalnız xəstə olduğu zaman öldürülməlidir"

Yolçu Xanvəli itləri amansızcasına əhalinin gözü qarşısında güllələyənleri qınayır: "Bu, qətiyyətlə yol verilmezdir və qeyri-insani hərəkətdir. Üstəlik, ölkəmiz Avropa Konvensiyasına qoşulub. İtlərin qəddarcasına öldürülməsi, sağlamlıqlarına xəsəret yetirilməsi qadağan olunub. Sahibsiz it yalnız xəstə olduğu zaman öldürülməlidir. Xəstə olmadığı halda isə onları tutub xüsusi ərazilərə aparmaq lazımdır".

Qeyd edək ki, bir sıra ölkələrdə sahibsiz itlər üçün xüsusi poliqlonlar yaradılıb ki, bunun da nəticəsində yiyəsiz heyvanlar tutulub həmin poliqlonlara yerləşdirilir. Orada heyvanlar tez-tez həkim nəzarəti altında olur, quduzluğa qarşı iynələr vurulur. Müəyyən vaxtda isə qocalıb əldən düşən heyvanlara iynə vurularaq öldürülür və müəyyən ərazilərdə cəsədləri yandırılır.

Bəs ölkəmizdə də bu cür poliqlon fəaliyyət göstərməyi?

Yolçu Xanvəlinin sözlərinə görə bu yöndə artıq işlər görülməkdədir:

"İş adamları bu məsələdə köməklik göstərməlidir. Hazırda heyvanları qoruyan özəl təşkilat və sığınacaqlar var ki, bu da kifayət etmir. Çünki orada yalnız 200-300 baş heyvan saxlamaq mümkündür".

Respublika Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin Xüsusi təhlükəli infeksiyalar şöbəsinin müdiri Elmira Əliyeva bildirdi ki, yalnız xəstə olan itlər öldürülə bilər:

"Sahibsiz Heyvanlara Qarşı Mübarizə İdarəsinin əməkdaşlarının fəaliyyəti nəticəsində it dişləmələrinin sayı xeyli azalıb. Ötən illərə nisbətən bu il mərkəzimizə az sayda müraciətlər olub. Əhalinin özü də artıq belə bir hadisə olan zaman nə edəcəklərini bilir. Belə ki, onlar tez bir zamanda tibb məntəqələrinə müraciət edir və onlara peyvəndlər, quduzluğa qarşı zərər dərmanları vurulur. Uşaqlar və böyüklər

üçün peyvəndlər fərqli olur. Sahibli itlərin də adam dişləməsi halları var. Lakin bu itlər daim həkim nəzarəti altında olduğundan onların dişləmələri təhlükəli olmur. Amma hər ehtimalla qarşı dişləyən iti 10 gün nəzarətdə saxlayırlar. İt bu müddət ərzində ölsə, demək, xəstə imiş. Hələ ki bu günəcən ev itləri arasında quduzluğa yoluxmuş heyvan aşkarlanmayıb. Sadəcə, xəsarət yetirən ev heyvanları ilə davranışları dəyişmək lazımdır. İtlərlə amansız davranışı pisləyirik. Yalnız xəstə it öldürülə bilər".

Xatırladaq ki, ölkəmizdə son illərdə sahibsiz heyvanları qoruyan, onlara qayğı göstərən idarə və sığınacaqlar yaradılıb. Onlardan biri də Sahibsiz Heyvanlara Qayğı İctimai Birliyi. 2012-ci ildə yaradılan təşkilat sahibsiz heyvanlar üçün Abşeron rayonu-nun Pirəkəşkül kəndində sığınacaq açdı. Sahibsiz itlər küçələrdən tutularaq bura gətirilir, onlara peyvəndlər, xüsusi dərmanlar vurulur. Hətta gözəgəlimli itlər himayəyə də götürülür.

□ **Xalidə GƏRAY**

"Bankların sayı yenə azalacaq"

"Bankların sayının 35-ə düşməsi də istisna deyil"

"Mərkəzi Bank yenə də inzibati metodlara əl atmalı oldu". Ekspert Samir Əliyev biznes və istehlak kreditlərinin faktiki illik faiz dərəcələri üçün yuxarı həddin müəyyənləşdirilməsinə münasibət bildirərək belə deyib. "Manat əmanətlərinin bahalaşması və komisiya haqlarının 1 faizə salınması fonunda milli valyuta kreditlərində müşahidə edilən bahalaşmaya qarşı Mərkəzi Bankdan növbəti cavab tədbiri gəldi.

Biznes və istehlak kreditlərinin faktiki illik faiz dərəcələri, FİFD üçün yuxarı hədd müəyyənləşdirildi. Bundan sonra banklar və bank olmayan kredit təşkilatları müştərilərə biznes kreditlərini 25 faizdən, istehlak kreditlərini isə 29 faizdən baha verə bilməyəcək. Mərkəzi Bank yenə də inzibati metodlara əl atmalı oldu. Halbuki "Banklar haqqında" Qanunun 36-cı maddəsinə görə, hər bir bank müştərilərlə bağladığı müqavilədə xidmət şərtlərini, o cümlədən faiz dərəcələrini, komisiya

haqlarını müəyyən etməkdə sərbəstdir. İqtisadi yolla banklara zəruri dəstəyi verə bilməyən Mərkəzi Bank son dövrlər tez-tez inzibati metodlardan yararlanmağa can atır".

Ekspertin sözlərinə görə, Mərkəzi Bankın qeyri-rəsmi tapşırığı daha çox sosial gərginliyin azaldılmasına hesablanıb və bu, devalvasiyadan sonra "reanimasiyaya" düşmüş banklar üçün süni nəfəs borusunun daha da daraldılması deməkdir: "Tənzimləyici qurumun son davranışları onu

göstərir ki, bank sektorunda təmizləmə əməliyyatı başlayıb. Güman etmək olar ki, "EvroBank" ASC və "Azərbaycan Kredit Bankı" ASC sonuncu "qurban" olmayacaq. Əksinə, bu, bankların sayının azaldılması prosesinin ilk "qurban"larıdır. Mərkəzi Bank ki-

çik bankların bazardan çıxarılmasında israrlı görünür və hiss olunur ki, bu barədə artıq siyasi qərar var. Mətbuata açıqlamasında Elman Rüstəmovun əhalini dolayısı ilə kiçik banklara əmanət qoymaqdan çəkilməməsi də buna işarədir. Yaxın dövrdə bankların

sayı 40-dan aşağı düşə bilər. Onların sayının 35-ə düşməsi də istisna deyil. Ayrı-ayrı banklarda vəziyyətin həddindən artıq ağır olması barədə siqnallar gəlməkdədir. Məhdud müştəri kontingenti, daxili investisiyaların azalması, bütüncə pullarının məhdudlaşdırılması, əhalinin gəlirlərinin azalması bankların sayının optimallaşdırılması məsələsini yenidən gündəmə gətirib. Mərkəzi Bank banklara "yaxşı" və "pis", "böyük" və "kiçik" meyarları tətbiq etməklə onlara qarşı diskriminasiya tətbiq edəcək və münasib bildiyi bankla işləyəcək. Bəzi bankları ucuz resursla təmin etdiyi halda ağır prosedurlar vasitəsilə digərərini dəstəkdən kənar qoyacaq.

Konsolidasiya tədbirləri bank olmayan kredit təşkilatlarını da vuracaq. Komisiya haqlarının 1 faizə salınması və faktiki illik faiz dərəcələri üçün yuxarı limitin tətbiqi ilk zərbəni bank olmayan kredit təşkilatlarına vuracaq. Məhz bank olmayan kredit təşkilatlarında kredit faizləri banklarla müqayisədə daha yüksəkdir. Bu kredit təşkilatlarında illik faiz dərəcəsi hətta 40 faizə çatır. Onların kredit portfeli də məhduddur. Bank olmayan kredit təşkilatlarının əsas üstünlüyü onun resurslarına əlçatanlığın asan olmasıdır. Onlar həm də

banklardan fərqli olaraq kənd yerlərində, o cümlədən cəbhə bölgəsinə yaxın ərazilərdə işləyirlər. O yerlərdə ki, banklar qəti maraqlı deyil. Onlar müştərinin qapısına getməkdən belə çəkinmirlər. Hazırda ölkədə bank olmayan kredit təşkilatlarının sayı 157-dir və onların kredit portfeli ümumilikdə 591 milyon manata yaxındır. Ölkə üzrə kredit qoyuluşunun 2,9 faizi bu təşkilatların payına düşür. Banklarda son aylarda kredit qoyuluşunun azalmasına rəğmən bank olmayan kredit təşkilatlarında zəif də olsa, artım müşahidə edilir. Tezliklə bu təşkilatların sayının azalması qaçılmaz olacaq".

S.Əliyev vurğulayıb ki, ikinci devalvasiya bank sektorunu üçün dağıdıcı olacaq: "Elə birincinin fəsadları hələ də aradan qalxmayıb. Onun təsirini minimuma endirmək üçün bankların konsolidasiyasına başlanıb. Əsas məsələ konsolidasiya zamanı yüksək təmərəküzləşməyə imkan verməkdir. Hazırda təmərəküzləşmə səviyyəsi 55 faizdir. Ancaq tək bu addım kifayət etməyəcək. Mərkəzi Bankın dəstəyi ilə yanaşı bankdankənar problemlər aradan qaldırılmalıdır. Əks halda, konsolidasiyanın də səmərəsi olmayacaq".

□ **RÖYA**

MÜSAVAT

Son səhifə

N 157 (6185) 22 iyul 2015

Romanın simgəsini siçanlar ələ keçirib

İtaliyanın paytaxtı Romanın tarixi əsərlərindən biri olan və "Eşq bulağı" kimi tanınan Trevi bulağı siçanların hücumuna məruz qalıb. İtalyan memarı Nikola Salvininin Romadakı Poli Sarayının bir tərəfində inşa etdiyi 1735-ci ildə açılan və o gündən bu yana Romaya ilk dəfə gələnlərin getdiyi Eşq Bulağında indi siçanlar gəzişir. "Cirriere della Sera" qəzetinin xəbərinə görə, 18-ci ildən bu yana düzəldilən bulaq bir firma tərəfindən təmir üçün bağlandı. Aylardır su keçməyən borularda hazırda siçanlar gəzişir. Bulağın ətrafında yaşayanlar siçanların restoranlara və evlərə girmələrindən şikayət edirlər. 2 milyon avroluq təmir işləri başa çatdıqdan sonra bulaq yenidən çalışacaq.

Xərçəng üçün yeni ümid

Alimlər bədənin immunitetini gücləndirmək üçün istifadə edilən yeni dərmanın qan xərçənginin inkişafını və ölümə səbəb olma riskini üçdə bir qədər azaltmış deyirlər. "New England Journal of Medicine" adlı jurnalda yayımlanan məlumatlara görə, "Elotuzumab" adı verilən dərman xərçəng xəstələri üçün istifadə edilmiş zaman immuniteti gözə gətirəcək dərəcədə gücləndirib. Dərman xərçəngli hüceyrələrdəki "Slame 7" hüceyrəsini hədəfləyir, onlara yapışaraq bakteriyaların məhv olmasına səbəb olur. Mütəxəssislərin sözlərinə görə, dərman müalicədə istifadə edilmiş zaman xəstələrin ölüm riski xeyli azalır və uzun yaşamalarına kömək edir.

Həbsdən qaçdı, qəhrəman oldu

Həbsdən qaçan Meksikanın məşhur narkotik dəstəsinin lideri "El Chapo" ləqəbli Joaquin Guzmanın şəkillərinin çap edildiği köynəklər son zamanlar dəbə minib.

"Perdiem Clothing", "Inked", "Kartel", "Kollektion" və "Streetwise" kimi moda markaları El Chaponun üzərində şəkli olan paltarları satır. "Streetwise" firmasının satış meneceri olan Angel Rodriguez Guzman paltarların çox satıldığını deyib.

Məlumat üçün bildirik ki, Guzman 11 iyun gecəsi bu günədək heç kəsin qaça bilmədiyi bir həbsxanadan qaçmışdı.

Yemişin faydaları nədir?

Yaz aylarında tez-tez istifadə etdiyimiz meyvələr arasında yer alan yemişin sağlamlığımıza olan faydasını saymaqla bitmir. Yemişin insan orqanizmi üçün ən gözəl faydaları aşağıdakılardır:

- Bədəni sərinlədir.
- Sidik qovucudur.
- Qəbizliyi aradan qaldırır.
- Revmatizm və babasil ağrıları azaldır.
- Böyrəkləri təmizləyir.
- Böyrək daşlarını və qumlarını tökməyə köməkçi olur.
- Sakitləşdirici təsiri ilə rahatlıq verir və yuxusuzluğa qalib gəlir.
- Dərinin təzə görünməsinə təmin edir.
- Tumları döyüldü suda qaynadıldıqdan sonra əldə edilən su içildiyi zaman sine ağrısı və öskürəyə qarşı kömək edir.

Yanıqlara yemiş qoyulsa, ağrını yüngülləşdirir və yaxşılaşmasını sürətləndirir.

Dəri üçün də faydalı bir qida olan yemiş əzilib soyuq südə qatıldıqdan sonra üzə sürülsə, dərinə nəmləndirir. Xüsusilə quru cildlərə çox faydalıdır.

Yemiş tam olaraq yetkinləşmədən yeyilməməlidir. Mədə xorası və həzm sistemi iltihabı olanlara yemiş yemək tövsiyə edilmir.

UNO ilə əlaqə qurmağa 100 milyon

Mail.ru şirkətlər qrupunun həmtəsisçisi Yuri Milner Yerdən kənar sivilizasiyaların axtarışı layihəsinə 100 milyon dollar yatıracaq. Bu barədə xəbəri "Vedomosti" qəzeti yayıb. Milner qəzetə müsahibəsində deyib ki, onun layihəsinin başlıca məqsədi Yerə kosmosdan daxil ola biləcək mümkün siqnallar barədə informasiyanı toplamaq, işləmək və yaymaqdır. Milner layihəni öz şəxsi vəsaiti hesabına maliyyələşdirmək niyyətindədir, çünki onun sözlərinə görə, dövlətlər belə layihələrə pul ayırmaq istəmirlər. O, tədqiqat işinə lazım olacaq teleskopları və kompüter şəbəkələrini icarəyə götürəcək. Layihə iştirakçıları daha kiçik siqnallara malik daha çox ulduz və qalaktikanı daha geniş diapazonda araşdırmağı düşünürlər. Layihə sayəsində bu sahədə aparılan araşdırma işlərinin miqyasının yüz dəfədən çox artacağı gözlənilir.

QOÇ - Bütün enerjinizi fəaliyyət prinsipinə istiqamətləndirin. Çünki gələcək perspektivləriniz iyulun bu təqvimindən bir-bəşə asılı olacaq. Pul sövdələşmələrində ötkəm olun.

BUGA - Hiss olunur ki, maddi durumunuz qənaətbəxş deyil. Bu işə əksər sahələrdə passivliyinizə zəmin yaradır. Buna baxmayaraq, nəhərdən sonra ikitərəfli əməkdaşlıq üçün şanslarınız olacaq.

ƏKİZLƏR - Ulduzların düzümü səhhətinizlə bağlı bəzi problemlərlə rastlaşacağınızdan xəbər verir. Bu səbəbdən də orqanizminizə zidd işlərdən yayınmalısınız. İşgüzar əlaqələrə başlayın.

XƏRÇƏNG - İşgüzar sövdələşmələr aparmaq istəyirsinizsə, bürcünüzün bu son təqvimindən yararlanın. Əmin olun ki, hər şey üreyinizcə olacaq. Sadəcə, qərarlarınızda reallığa əsaslanın.

ŞİR - İyulun bu gününü uğurlu keçirəcəksiniz. Şəxsi işlərinizdə dönüş yaratmaq üçün saat 15-dən sonra şanslarınız olacaq. Bütəcəni artırmaq istəyirsinizsə, əzmkarlığınızı artırın.

QIZ - Ay bürcünüzdə olduğu üçün o qədər də uğurlu gün deyil. Bir tərəfdən ətrafınızda lazımı adamların olmaması, digər tərəfdənsə əsəbi situasiyalar ovqatınızı korlaya bilər. Təmkindən qidalanın.

TƏRƏZİ - Saat 13-ə qədər ev şəraitində olmağınız vacibdir. Riskli iş görmək, səfərə çıxmaq yolverilməzdir. Əks təqdirdə, əsəbi məqamlar yaşayacaqsınız. Axşamca qonaqlıq gözlənilir.

ƏQRƏB - Təxminən saat 15-ə qədər ümumi ovqatınız xoş olacaq. Ünsiyyətdə olduqlarınız sizi anlayacaq. Sonrakı müddətdə işə ciddi və böyük mübahisələr gözlənilir. Yaxşı olar ki, səfərə çıxasınız.

OXATAN - Ümumi gərginliyinizə baxmayaraq çıxış yolu tapmağa davam etməlisiniz. Hər şeyi dəqiqliklə ölçüb-biçməli, ağıllı məsləhətlərə qulaq asmalısınız. Uzaq səfərlərə çıxmağa dəyər.

OĞLAQ - Yeni əlaqələr yaratmaq üçün ideal ərəfədir. Çox güman ki, bir neçə yeniliyin şahidi olacaqsınız. Sevindirici təkliflər də labüddür. Nəhərdən sonra səfərə çıxmağa dəyər.

SUTÖKƏN - İstifadə etdiyimiz bütün astroloji mənbələr bu təqvimi bütünlüklə səfər və qonaqlıqlara həsr edəcəyinizi göstərir. Yeni müsahibələrinizə qarşı bir qədər mülayim davranın.

BALIQLAR - Yaxşı olar ki, heç bir ciddi işə baş qoşmayasınız. Əks təqdirdə, uğursuz cəhdlərlə rastlaşacaqsınız. Bununla yanaşı, sizə qarşı qərəz nümayiş etdirənlərə kəskin cavab verməyi də təxirə salın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Su altında 72 saat yaşadı

Su altında 72 saat yaşaya-raq dünya rekordunu qıran "Akvarium adam" ləqəbli dalgıç Cem Karabay vaxt keçirmək üçün nərd oynayıb. C.Karabay üçüncü dəfə su altında rekord qırıb. Suyun altına girəndən sonra 6 metr dərinlikdə üç gün yaşayan Karabay bu müddətdə futbol və nərd oynayıb. Bu müddətdə dalgıç saftalı kababı və pendir də yeyə bilib.

Məlumat üçün bildirik ki, misirli dalgıç Valaa Hafez də 51 saat 24 dəqiqə dəniz altında qalmaqla rekord qırmışdı.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SƏBİROĞLU

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.300

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.